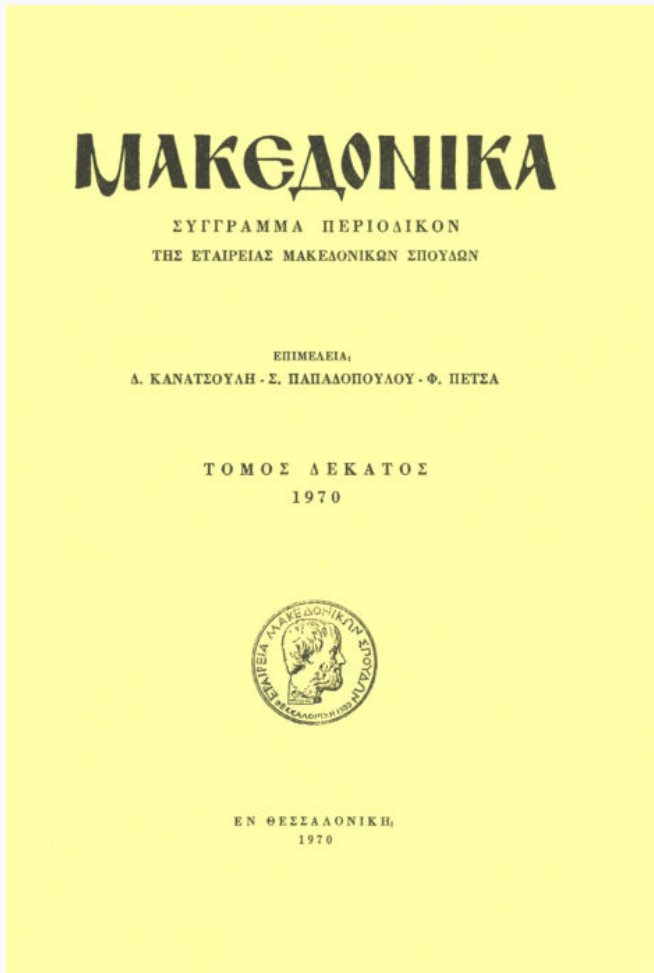

Μακεδονικά

Τόμ. 10, Αρ. 1 (1970)

Νομική βιβλιογραφία Αγίου Όρους (1912-1969)

Irénée Doens, Χαράλαμπος Κ. Παπαστάθης

doi: [10.12681/makedonika.760](https://doi.org/10.12681/makedonika.760)

Copyright © 2014, Irénée Doens, Χαράλαμπος Κ. Παπαστάθης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Doens, I., & Παπαστάθης Χ. Κ. (2015). Νομική βιβλιογραφία Αγίου Όρους (1912-1969). *Μακεδονικά*, 10(1), 191-241. <https://doi.org/10.12681/makedonika.760>

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ
(1912-1969)

Εἰς τὴν γενικὴν περὶ Ἁγίου Ὁρους διεθνή βιβλιογραφίαν¹ περιλαμβάνεται μικρὸς μόνον ἀριθμὸς λημμάτων ἀναφερομένων εἰς τὴν ἑλληνικὴν νομοθεσίαν, νομολογίαν καὶ θεωρητικὴν ἔρευναν περὶ τῆς νομικῆς ἐν γένει θέσεως τοῦ Ἁθωνοῦ. Ἐν ὄψει ἐπανεκδόσεως τῆς ἀνωτέρω βιβλιογραφίας, ἐκρίθη ἀναγκαία ἡ αὐτοτελὴς καὶ εἰς ἑλληνικὴν γλῶσσαν δημοσίευσίς τοῦ νομικοῦ τμήματός της, σημαντικῶς ἐμπλουτισθέντος, μὲ ἀφετηρίαν τὸ ἔτος 1912, ὅτε ἡ ἄθωνικὴ περιοχὴ, παρὰ τὴν ἐπὶ τινα ἔτη ἔκτοτε ἀσαφῆ νομικὴν κατάστασιν, πολιτικακῶς ἐνεσωματώθη εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν, ἐπιφυλασσομένης, βεβαίως, τῆς διεθνῶς κατοχυρωθείσης αὐτοδιοικησέως της.

Ἄπὸ τοῦ 10ου αἰῶνος, ὅτε διωργανώθη ὁ μοναχικὸς βίος ἐν αὐτῷ, τὸ Ἁγιον Ὁρος ἐπροκίσθη διὰ διοικητικῶν, δικαστικῶν καὶ φορολογικῶν προνομίων. Τοῦτο καταφαίνεται καὶ ἐκ τῶν ἐκδοθέντων ὑπὸ τοῦ Fr. Dölger βυζαντινῶν αὐτοκρατορικῶν ἐγγράφων². Εἰς τὸ τέταρτον τεῦχος, περιλαμβάνον τὰ ἔτη 1282-1341, ἐπὶ 780 ἐγγράφων 260 ἀφοροῦν εἰς τὸ Ἁγιον Ὁρος. Τὸ τελευταῖον τεῦχος, ἀφορῶν εἰς τὴν περίοδον τῆς βαθμιαίας πτώσεως τῆς αὐτοκρατορίας (1341-1453), περιέχει 700 ἔγγραφα, ἐξ ὧν 140 ἀναφέρονται εἰς τὸν Ἁθωνα. Οὕτω, διὰ μίαν περίοδον 171 ἢ μᾶλλον 148 ἐτῶν, καθ' ὅσον τὸ Ἁγιον Ὁρος ὑπεδουλώθη εἰς τοὺς Ὀθωμανοὺς τὸ 1430, ἔχομεν 400 αὐτοκρατορικὰ ἔγγραφα, ἐξ ὧν 180 ἀναμφιβόλως γνήσια κατόπιν τοῦ ὑπὸ τοῦ Fr. Dölger γενομένου ἐλέγχου τὸ 1965. Κατὰ τὴν τουρκοκρατίαν (1430-1912) ἡ προνομιακὴ κατάστασις δὲν κατηργήθη, ἀγνωρισθεῖσα καὶ ὑπὸ τῶν σουλτάνων. Διὰ τῶν φερμανίων των παρεχώρουν τὰ αὐτὰ προνόμια μὲ τὰ τυπικὰ καὶ χρυσόβουλλα τῶν μεσαιωνικῶν Ἑλλήνων αὐτοκρατόρων. Οἱ ἀγιορεῖται ἠδραῖωσαν τὰ φορολογικὰ καὶ τελωνειακὰ προνόμια των καὶ ἀνεγνώρισθη εἰς τὰς Μονὰς τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα κυριότητος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς χερσονήσου. Δυστυχῶς, τὰ τουρκικὰ ἔγγραφα ὀλίγον ἐμελετήθη-

1. I r e n é e D o e n s, *Bibliographie de la Sainte Montagne de l'Athos. «Le Millénaire du Mont Athos, 963-1963. Études et Mélanges»* 2 (Chevetogne 1964) 337-495.

2. F r a n z D ö l g e r, *Regesten der Kaiserurkunden des oströmischen Reiches von 565 bis 1453 (= Corpus der griechischen Urkunden des Mittelalters und der neueren Zeit, Reihe A., Abt. I), 5 μέρη, München-Berlin 1924-1965.*

σαν και ελάχιστα έδημοσιεύθησαν. Κατά την αυτήν περίοδο, οί Οίκομενικοί Πατριάρχαι, αναγνωρισθέντες υπό τής όθωμανικής έξουσίας άρχηγοί τών ύποδούλων χριστιανών, ήσκουν και επί του "Αθωνος την πνευματικήν και έν τινι μέτρω και την διοικητικήν δικαιοδοσίαν των, έν συνεργασία μετά τών άγιορειτικών ή έτέρων έκκλησιαστικών όργάνων είτε μόνοι των. "Η συμμετοχή αυτή τών άγιορειτών και έτέρων έκκλησιαστικών όργάνων εις την διοίκησιν έξηρητά ούσιαστικώς άπό την θέλησιν του Πατριάρχου. "Η όθωμανική έξουσία περιωρίζετο εις την διοικητικήν προστασίαν, την τήρησιν τής τάξεως και την έφαρμογήν τών δημοσιονομικών διατάξεων. Τουτό μόνον κατά τās όμαλās περιόδους. Κατά την διάρκειαν τών έπαναστατικών κινήσεων τών ύποδούλων έλαμβάνοντο υπό τών τουρκικών άρχών αυθαίρετα ειδικά μέτρα, έξικνούμενα μέχρις προσωπικών έκδικήσεων και βαρυτάτης φορολογίας. Διοικητικώς τó "Άγιον "Όρος άπετέλει καζάν του σαντζακίου και βιλαετίου τής Θεσσαλονίκης. "Η άσκησις τής δικαστικής έξουσίας ένεπιστεύετο εις τά άρμόδια όργανα τής αυτοκρατορίας, του Οίκομενικού Θρόνου και τών άθωνικών άρχών. Τά Συνέδρια του "Αγίου Στεφάνου (3 Μαρτίου 1878· άρθρ. 22) και Βερολίνου (13 "Ιουλίου 1878· άρθρ. 62, παρ. 8) υπεχρέωσαν την "Υψηλήν Πύλην νά αναγνωρίση και σεβασθή τó προνομαϊκόν καθεστώς του "Αθωνος διά διεθνούς πλέον δεσμεύσεως.

"Ότε τó "Άγιον "Όρος άπληλευθέρωθή υπό του έλληνικού ναυτικού την 2 Νοεμβρίου 1912, έπεκράτησε κατ' άρχήν μία προσωρινή νομική άβεβαιότης. "Η Συνθήκη του Λονδίνου (7-30 Μαΐου 1913), περί ειρήνης μεταξύ Τουρκίας και βαλκανικών συμμάχων, άνέθεσεν εις τās Μεγάλας Δυνάμεις νά αποφασίσουν περί τής τύχης του. "Η έπακολουθήσασα Πρεσβευτική Συνδιάσκεψις του Λονδίνου (Νοέμβριος 1913), τή έπιμόνω άξιώσει τής Ρωσίας, άπεφάσισε την άνεξάρτητον και ούδετέραν αυτονομίαν του "Αθωνος έναντι πάντων τών κρατών, συμπεριλαμβανομένης και τής άσκούσης τότε έπ' αυτού Occupatio Bellica "Ελλάδος. "Αντιθέτως, ή Συνθήκη Ειρήνης του Βουκουρεστίου (28 "Ιουλίου/10 Αύγουστου 1913) και ή Συνθήκη τών "Αθηνών (1/14 Νοεμβρίου 1913) περιέλαβον τó "Άγιον "Όρος έντός τών νέων όρίων του έλληνικού βασιλείου άνευ ιδιαιτέρας μνείας. "Εξ έπόψεως διεθνούς δικαίου επικρατεστέρα ήτο ή διάταξις τής Πρεσβευτικής Συνδιασκέψεως του Λονδίνου, ήτις διατηρηθεΐσα έν ίσχύι τυπικώς, δέν εφηρμόζετο λόγω του έκραγέντος Α' παγκοσμίου πολέμου και τής καταρρεύσεως τής αυτοκρατορίας τών τσάρων. Τó "Άγιον "Όρος de facto άπετέλει τμήμα τής έλληνικής επικρατείας, μολοντί αυτή, σεβομένη τās διεθνείς δεσμεύσεις της, άπειχε πάσης ενεργείας δηλούσης την κυριαρχίαν της, πλην τής διατηρήσεως έν Καρυαΐς μικράς δυνάμεως Χωροφυλακής πρós τήρησιν και μόνον τής δημοσίας τάξεως. Δέν καθυστέρησε και ή de jure αναγνώρισις τής έλληνικής κυριαρχίας. "Η Συνθήκη Ειρήνης του Νειγύ (14/27 Νοεμβρίου 1919), καθορίσασα την νέαν

όροθετικήν γραμμὴν τῆς Βουλγαρίας καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ τῆς Ἑλλάδος, περιέλαβε τὸν Ἄθωνα ἐντὸς τῶν συνόρων τῆς τελευταίας. Ἀμέσως καὶ ρητῶς ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν (10 Αὐγούστου 1920) ἀνεγνώρισε τὴν ἑδαφικήν καὶ προσωπικήν κυριαρχίαν τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Διὰ δὲ τοῦ ἀρθρ. 13 τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν περὶ προστασίας τῶν ἐν Ἑλλάδι μειοψηγιῶν (10 Αὐγούστου 1920), ὑπεχρεοῦτο συγχρόνως τὸ ἐλληνικὸν κράτος ὅπως ἀναγνωρίσῃ καὶ διατηρῇ τὰ προνόμια καὶ τὰς ἐλευθερίας τῶν μὴ ἐλληνικῶν μοναχικῶν κοινοτήτων. Τέλος ἡ Συνθήκη τῆς Λωζάννης (24 Ἰουλίου 1923), διὰ τοῦ περὶ προστασίας τῶν ἐν Ἑλλάδι μειοψηγιῶν πρωτοκόλλου της, εὐθέως ἀνεφέρθη εἰς τὸ αὐτὸ πρωτόκολλον τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν.

Ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Πρωτοκόλλου τοῦ Λονδίνου συνετάγη ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἁγιορειτῶν μοναχῶν ὁ «Θεμελιώδης Χάρτης τοῦ Ἁγίου Ὄρους». Ὑποβλήθη εἰς τὸν ἄρχιεπίσκοπον εἰς τὰς οἰκείας μοναστηριακάς ἀρχάς, ἐψηφίσθησαν τὰ 100 πρῶτα ἀρθρα του καὶ ἀνεβλήθη ἐπ' ἀόριστον ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ὑπολοίπων. Διὰ τοῦ «Θεμελιώδους Χάρτου» τὸ Ἅγιον Ὄρος ἀνεκηρύσσεται αὐτόνομος πολιτεία, ἀνεξάρτητος καὶ οὐδετέρα, καὶ καθιεροῦτο ἰδίᾳ ἁγιορειτικὴ ἰθαγένεια. Ὁ «Θεμελιώδης Χάρτης» ὑπῆρξε κείμενον θησιγενές. Οὐδεμίαν νομικὴν συνέπειαν ἐπέφερεν. Αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἁγιορεῖται μοναχοί, πλὴν ποσοστοῦ τινος τῶν ἀλλογενῶν, δὲν ἐπεθύμουν τὴν ἐφαρμογὴν του καὶ δὲν προὔτιθεντο νὰ θέσουν ἐπὶ τάπητος ζήτημα αὐτονομίας. Ἦτο ἐκδηλος ὅμως ἡ ἔλλειψις Κανονισμοῦ τοῦ ἁθωνικοῦ καθεστώτος. Ἦδη κατὰ τὰ ἔτη 1911-1912 ἐγένετο σχετικὴ ἐργασία ἐν Ἁγίῳ Ὄρει καὶ ἐδημοσιεύθησαν οἱ ἐκ 246 ἀρθρῶν «Γενικοὶ Κανονισμοὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους - Ἄθω», ἐπιβεβαιωθέντες ὑπὸ τοῦ μεγαλεπιδόλου Οἴκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ'. Οἱ μὴ ἰσχύσαντες, λόγῳ τῆς ἐπακολουθησάσης ἀπελευθερώσεως καὶ τῆς μακροχρονίου πολεμικῆς περιόδου, «Γενικοὶ Κανονισμοὶ» ἀπετέλεσαν τὴν βάσιν τοῦ ἐν ἔτει 1921 ἐκπονηθέντος καὶ μὴ ἀποκτήσαντος νομοθετικὴν ἰσχύν «Σχεδίου Γενικοῦ Κανονισμοῦ». Κατὰ Μάιον 1924 συνεστήθη ἐν Καρφαῖς νέα πενταμελὴς ἐπιτροπὴ ἐκ μοναχῶν, ἦτις συνέταξε «Σχέδιον Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους», πιστῶς ἐπαναλαβούσα τὰς διατάξεις τῶν «Γενικῶν Κανονισμῶν» τοῦ 1912 καὶ τοῦ «Γενικοῦ Κανονισμοῦ» τοῦ 1921. Τὸ Σχέδιον τοῦτο ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Συνάξεως τῶν 20 Μονῶν. Ὑπεβλήθη εἰς τὴν ἐλληνικὴν κυβέρνησιν, ἦτις διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν συνέστησε κατ' Ἰούλιον 1924 ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην του. Τῆς ἐπιτροπῆς μετέσχον οἱ Ἄθων. Εὐταξίας, ὡς πρόεδρος, Ἀμ. Ἀλιβιζῆτος, Ἄλ. Παπαδόπουλος, Δημ. Πετρακῆκος, Ἰ. Στεφανίδης καὶ Ἰ. Τράκας, τῶν ἐργασιῶν της δὲ μετείχον καὶ δύο ἐκπρόσωποι τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ἡ ἐπιτροπὴ, μετὰ τῶν δύο ἁγιορειτῶν, συνέταξε Σχέδιον Ψηφίσματος τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, κατοχυροῦν τὰ προ-

νόμια τοῦ Ἁγίου Ὅρους καὶ τὰ κυριαρχικά δικαιώματα τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, καὶ Σχέδιον Νόμου κυροῦν καὶ συμπληροῦν τὸν μέλλοντα Καταστατικὸν Χάρτην. Ἀμφότερα τὰ σχέδια, ὑπογραφέντα καὶ ὑπὸ τῶν δύο ἀντιπροσώπων τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος κατόπιν ἐξουσιοδοτήσεώς της, ὑπεβλήθησαν εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἐνεκρίθησαν ὑπ' αὐτοῦ μετὰ τινων τροποποιήσεων διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1861/1925 πατριαρχικοῦ ἐγγράφου, ὅπερ διεβιβάσθη εἰς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα ἀποδεχθεῖσαν τὰς τροποποιήσεις. Μετὰ ταῦτα τὰ δύο σχέδια ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν κυβέρνησιν. Διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἀπεστάλησαν εἰς τὴν Δ' Ἐθνικὴν τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσιν, τῆς ὁποίας ἡ 30μελὴς Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ περιέλαβε τὸ Σχέδιον Ψηφίσματος εἰς τὰ ἄρθρα 106-109 τοῦ ὑπ' αὐτῆς συνταχθέντος καὶ τὴν 22αν Σεπτεμβρίου 1926 δημοσιευθέντος Συντάγματος. Ἡ ἐκ τῶν ἐκλογῶν τῆς 7 Νοεμβρίου 1926 προκύψασα Βουλὴ, ἐπιληφθεῖσα τοῦ ἀναθεωρητικοῦ αὐτῆς ἔργου, ἀπεδέχθη ὡς εἶχον τὰς περὶ Ἁγίου Ὅρους διατάξεις τοῦ Συντάγματος τοῦ 1926 καὶ αὐτουσίας τὰς περιέλαβεν ἐν τοῖς ἄρθροις 109-112 τοῦ νέου «Συντάγματος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας» (1927). Ἐν τῷ μεταξύ, καταλυθεῖσης τῆς δικτατορίας τοῦ Θ. Παγκάλου καὶ μὴ ἐπιληφθεῖσης τῆς Δ' Ἐθνοσυνελεύσεως, κατὰ τὰ παρ' ἡμῖν εἰωθότα, τοῦ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου, ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς ἀνάγκης ρυθμίσεως τοῦ ἀγιορειτικοῦ καθεστώτος τὸ κυροῦν τὸν Καταστατικὸν Χάρτην Σχέδιον Νόμου, περιεβλήθη τὸν τύπον Νομοθετικοῦ Διατάγματος καὶ κατέστη τὸ Ν.Δ. τῆς 10/16 Σεπτεμβρίου 1926. Κατὰ ταῦτα, παρὰ τὴν συνταγματικὴν ἐπιταγὴν περὶ ἐνός νομοθετικοῦ κειμένου ρυθμιζόντος τὸ ἀγιορειτικὸν καθεστῶς, ὑφίστανται δύο· ὁ Καταστατικὸς Χάρτης καὶ τὸ κυρωτικὸν αὐτοῦ Νομοθετικὸν Διάταγμα, τροποιοῦν εἰς πολλὰ σημεῖα τὸν Καταστατικὸν Χάρτην καὶ ἐντεῦθεν δημιουργοῦν πλείστας ἀνωμαλίας. Διὰ τοῦ ἀπὸ 10-10-1935 Ψηφίσματος τῆς Ε' Συντακτικῆς Συνελεύσεως κατηργήθη τὸ Σύνταγμα τῆς Δημοκρατίας καὶ ἐπανεφέρθη ἐν ἰσχύϊ τὸ Σύνταγμα τοῦ 1911, ὅπερ, ὡς εἰκός, οὐδενὸς περὶ Ἁγίου Ὅρους διελάμβανεν. Ὡς ἐκ τούτου ἡ Ζ' Συντακτικὴ Πρᾶξις τῆς 28/29 Ὀκτωβρίου 1935, διατηρήσασα ἐν ἰσχύϊ διατάξεις τινὰς τοῦ Συντάγματος τοῦ 1927, ἐθεώρησεν ὡς μηδέποτε καταργηθείσας καὶ τὰς ἀναφερομένας εἰς τὸ Ἁγιον Ὅρος. Αἱ διατάξεις αὗται ἐπανελήφθησαν εἰς τὸ Σύνταγμα τοῦ 1952, συγχωνευθεῖσαι εἰς ἓν ἄρθρον, τὸ ὑπ' ἀριθμ. 103, καὶ εἰς τὸ νῦν κρατοῦν Σύνταγμα τοῦ 1968 (ἄρθρ. 122), ἔνθα τὸ πρῶτον διηκυκρινίσθη ἡ διὰ τοῦ διοικητοῦ¹ ἄσκησης τῶν ἐξουσιῶν τοῦ κράτους ὡς «ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου» περιοριζομένη.

1. Δεδομένου ὅτι οὐδαμῶς ἐδημοσιεύθη πίναξ τῶν διατελεσάντων διοικητῶν τοῦ Ἁγίου Ὅρους, παραθέτομεν ἐνταῦθα τοιοῦτον, ἀτελεῖ πως λόγῳ τῶν ἐλαχίστων εἰς τὴν διά-

Τοῦτο εἶναι ἐν γενικωτάτῃ περιλήψει τὸ ἱστορικὸν διάγραμμα τοῦ ἐλληνοῦ συνταγματικοῦ πλαισίου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ζῆ καὶ κινεῖται εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον ὁ ἐπιβιώσας τοῦ Βυζαντίου βυζαντινὸς μοναχισμὸς τοῦ Ἁθῶνος.

Ἡ παρούσα βιβλιογραφία, ἀφορῶσα εἰς τὴν καὶ διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ ἐντεῦθεν περίοδον, διαιρεῖται εἰς πέντε τμήματα. Εἰς αὐτὰ προσετέθη παράρτημα περιλαμβάνον τὰ, μετὰ τὴν τυπογραφικὴν στοιχειοθέτησιν τῶν τμημάτων, ἀνευρεθέντα νέα λήμματα. Εἰς τὸ πρῶτον τμήμα δημοσιεύονται εἰδικῶς εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος ἀναφερόμεναι νομικαὶ μελέται, ὑπομνήματα καὶ Κανονισμοὶ κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν τῶν συγγραφέων ἢ τῶν τίτλων διὰ τὰ sine nomine συντάκτου λήμματα. Ἀκολουθοῦν αἱ νομοθετικαὶ πηγαὶ (Συντάγματα, Νόμοι, Ν.Δ., Β.Δ., Ἀποφάσεις Ὑπουργῶν καὶ Διοικητῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, σχέδια νομοθετικῶν πηγῶν) κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν, ἵνα πᾶς ἐνδιαφερόμενος ἔχη πρὸ αὐτοῦ ἀνάγλυφον τὴν ἐξέλιξιν τῆς εἰδικῆς περὶ Ἁθῶνος νομοθεσίας. Τὸ τρίτον τμήμα περιλαμβάνει τὴν νομολογίαν τῶν διοικητικῶν, πολιτικῶν καὶ ποινικῶν δικαστηρίων (Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, Ἄρειος Πάγος, Ἐφετεῖα, Πρωτοδικεῖα, κλπ.) μετὰ τῶν προτασσομένων τῶν ἀποφάσεων περιλήψεων, ὡς αὐταὶ ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸν νομικὸν τύπον. Τὸ τέταρτον τμήμα ἀναφέρεται εἰς τὰς γνωμοδοτήσεις. Προτάσσονται αἱ ἐπίσημοι καὶ ἀκολουθοῦν αἱ τῶν νομομαθῶν κατὰ σειρὰν χρονολογικὴν μετὰ περιλήψεων. Τέλος, δημοσιεύονται αἱ ἀποφάσεις, ἐγκύκλιοι καὶ γνωστοποιήσεις ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχῶν (Οἴκου-μενικὸν Πατριαρχεῖον, ἐκκλησιαστικαὶ ἀρχαὶ Ἁγίου Ὁρους, Ἐκκλησία Ἑλλάδος, ἀρχαὶ ἐλληνικοῦ κράτους [Ὑπουργεῖα Ἐξωτερικῶν, Ἐσωτερικῶν, Ὀρησκευμάτων]). Πολλὰ τῶν εἰς τὸ τμήμα τοῦτο περιλαμβανομένων κειμένων στεροῦνται νομοθετικῆς ἰσχύος. Παρ' ὅλον τοῦτο, ἡ δημοσίευσίς των ἐθεωρήθη ἀπαραίτητος ὡς ἐρμηνευτικῶν τοῦ περὶ Ἁγίου Ὁρους ἰσχύοντος δικαίου. Ἀκολουθεῖ εὐρετήριον, λεπτομερὲς ὅσον ἔνεστι. Πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐσημειώθησαν εἰς τὸ τέλος τῶν λημμάτων καὶ

θεσίν μας στοιχείων: 1) Μπατεστάτος (;/10-6-1927), 2) Νικόλαος Λέλης (15-6-1927/26-2-1929), 3) Ζήσης Χατζηβασιλείου (8-1-1930/;), 4) Ἰωάννης Κοκοτάκης (;), 5) Ἰωάννης Πετρίδης (1-12-1931/2-4-1932), 6) Νικόλαος Δάμτσας (24-5-1932/20-4-1933), 7) Ἀλέξανδρος Τσορπατζῆς (9-5-1933/24-8-1933), 8) Περικλῆς Νούλης (24-8-1933/15-5-1937), 9) Κωνσταντῖνος Βαλτῆς (20-5-1937/26-6-1937), 10) Ἀνδρέας Πανουργιάς (11-7-1937/8-12-1938), 11) Ἀριστείδης Φωκάς (8-12-1938/6-3-1941), 12) Βασίλειος Κορφιωτάκης (9-7-1941/26-1-1944), 13) Δημήτριος Παπαδημητρίου (17-3-1945/;), 14) Παναγιώτης Παναγιωτάκος (16-9-1948/15-6-1950), 15) Κωνσταντῖνος Παπακυριακοῦ (15-6-1950· δόσας τὸν ὄρκον παρητήθη καὶ δὲν ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν), 16) Νικόλαος Κουράσης (1950/1952), 17) Κωνσταντῖνος Κωνσταντόπουλος (1952/1964), 18) Ἐμμανουὴλ Ρούνης (1964/1967), 19) Σταῦρος Παπαδάτος (14-8-1967 καὶ ἐξῆς).

έντος άγκυλών παραπομπαι εις έτερα λήμματα, όσάκις ταύτα συσχετίζονται.

Αναμφιβόλως ή παρούσα βιβλιογραφία παρουσιάζει έλλείψεις και κενά. Τό άχαρες των βιβλιογραφικών προσπαθειών επιδεινούνται όταν ό βιβλιογράφος εις πενιχράς μόνον βιβλιοθήκας δύναται να προστρέξει, ως λ.χ. τās έν Ελλάδα. Αναφερόμεν χαρακτηριστικώς ότι έν Θεσσαλονίκη, ένθα έγένετο ή βασική έργασία, δέν εύρηται πλήρης σειρά τής Έφημερίδος τής Κυβερνήσεως, των Αποφάσεων του Συμβουλίου τής Έπικρατείας και προσφάτως, έτι, έκδοθέντων περιοδικών, ως τής πολυτίμου δι' άθωνικάς ένασχολήσεις «Άγιορειτικής Βιβλιοθήκης», ου μήν αλλά και σπαράγματα έτι αυτού τούτου του πρώτου νομικού περιοδικού τής μακεδονικής πρωτεύουσας, τής «Νομικής Έπιθεωρήσεως», εις ήν, Κύριος οίδε, τί πιθανώς θά έδημοσιεύθη περί Άγίου Όρους. Εις την πτωχείαν των βιβλιοθηκών πρέπει να προστεθί ή άταξία περί την έγκαιρον κυκλοφορίαν των περιοδικών έκδόσεων. Αί γραμμαί αυτα χαράσσονται κατά τās πρώτας ήμέρας του έτους 1971, καθ' όν χρόνον αι έν περιλήψει αποφάσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους του έτους 1969 δέν έδημοσιεύθησαν εισέτι. Μέρος των έλλειπόντων έκ Θεσσαλονίκης βιβλίων και περιοδικών άνευρέθη εις τās βιβλιοθήκας τής έν Βελγίω Έρεās Μονής του Chevetogne, των Άθηνών και τής Ρώμης. Οί συλλέκται τής παρούσης βιβλιογραφίας εκφράζουν θερμάς ευχαριστίας προς τās έριτίμους κυρίας Θεοδώραν Βλαχοπούλου, τής βιβλιοθήκης τής Έταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, και Πηνελόπην Στεργιάδου, τής βιβλιοθήκης του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, δια την πολύτιμον βοήθειαν ήν παρέσχον αυτοίς, ως και εις τούς ύπαλλήλους τής Βιβλιοθήκης τής Βουλής· τούς κ.κ. Διαμαντήν Δώδον, τέως πάρεδρον του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους έν Θεσσαλονίκη, και Κωνσταντίνον Κεραμέα, ύφηγητήν του Άριστοτελείου Πανεπιστημίου, θέσαντας εις την διάθεσιν των τās προσωπικάς βιβλιοθήκας των· τούς κ.κ. Ιωάννην Μισαηλίδην, δικαστικόν άντιπρόσωπον του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους έν Θεσσαλονίκη, Ιωάννην Παλαμήδην και Κωνσταντίνον Παπουλίδην, διευθυντήν του Π.Κ.Μ.Σ. τής Έταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, δια τās εξυπηρετήσεις των. Χάριτες όφείλονται όσαύτως εις την ύπεύθυνον του τμήματος έκδόσεων τής Έταιρείας Μακεδονικών Σπουδών δ. Μαριάν Βαφειάδου και τον καθηγητήν του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και έκ των διευθυντών του περιοδικού «Μακεδονικά» κ. Στέφανον Ι. Παπαδόπουλον δια την στοργήν μεθ' ής περιέβαλον την έργασίαν μας.

Έάν ή παρούσα βιβλιογραφία θεωρηθί άξία να περιληφθί εις τό corpus των όλιγαριθμων ελληνικών νομικών βιβλιογραφιών και βοηθήση τούς περι τό Άγιον Όρος ασχολουμένους, οί συντάκται αυτής θά αισθανθοϋν την μεγάλην ίκανοποίησιν ότι ή ταπεινή έργασία των δέν έγένετο επί ματαιώ.

Α'. ΜΕΛΕΤΑΙ

1. Ἀθανάσιος Παντοκρατορινός, Ἀρχιμ., Ἡ Ἱερὰ Ἐπιστασία τοῦ Ἁγίου Ὄρους. «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς» 6 (1922) 292-297, 309-311.
2. Ἀθανάσιος Παντοκρατορινός, Ἀρχιμ., Σχέσεις Ἀστυνομίας Ἁγίου Ὄρους καὶ Ἱερᾶς Ἐπιστασίας. «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς» 6 (1922) 431-432.
3. Ἀλιβιζᾶτος, Ἀ. Σ., Ἄς προσέξωμεν τὸ Ἅγιον Ὄρος. Μεταβολαὶ ἀπαρίτητοι καὶ μεταβολαὶ περιτταί. «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» 12 (1962), τχ. 132, σ. 7, 22, τχ. 133, σ. 7, 18.
4. Ἀντικανονικαὶ ἐνέργειαι ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Χιλιανδαρίου. «Ὁρθοδοξία» 8 (1933) 118-121, 9 (1934) 270-271.
5. Ἀντωνόπουλος, Ν. Α., Ἡ συνταγματικὴ προστασία τοῦ ἀγιορειτικοῦ καθεστώτος. Ἀθῆναι 1958.
6. Antonopoulos, N. A., La juridiction civile des autorités athonites. «Revue Hellénique de Droit International» 19 (1963) 236-245.
7. Antonopoulos, N. A., La condition internationale du Mont Athos. «Le Millénaire du Mont Athos, 963-1963. Études et Mélanges» 1 (Chevetogne 1963) 381-405.
8. Ἀξιωτίδης, Π., Τὸ Ἅγιον Ὄρος· ὀργάνωσις καὶ σημασία αὐτοῦ. «Παναθήναια» 25 (1913) 179-183.
9. Βαμβέτσος, Ἀλ., Τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ ἡ ἐλληνικὴ πολιτικὴ. Ἀθῆναι 1917.
10. Βαμβέτσος, Ἀλ., Εἰσήγησις περὶ Ἁγίου Ὄρους εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος. «Ἐστενογραφημένα Πρακτικά Ἐπιτροπῆς Ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος» 1 (Ἀθῆναι 1948) 255-257.
11. Βησσαρίων Γρηγοριάτης, Ἀρχιμ., Περὶ αὐτονομίας καὶ προνομίων τοῦ Ἁγίου Ὄρους. «Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» 18 (1953) 5-12. [2 ἔγγραφα τοῦ Ὑπουργοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ (Μακεδονίας) Γ. Ἀλεξάνδρου τοῦ τῆς 20-7-1921 πρὸς τὸν Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸν Παπανδρέου (σ. 10-11) καὶ τὴν Ἰ. Κοινότητα (σ. 12)].

12. Βησσαρίων Γρηγοριάτης, Ἄρχιμ., Τὸ Μετοχιακὸν Ζήτημα τοῦ Ἁγίου Ὁρους. «Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» 19 (1954) 116-119, 163-167, 212-215, 274-279. Ἀνάτυπον: Θεσσαλονίκη 1964.
13. Γαβριήλ Διονυσιάτης, Ἄρχιμ., Ἀγιορειτικὴ ἱστορία 55 ἐτῶν. «Ἐπετηρὶς Ἀθωνιάδος Σχολῆς», Ἀθῆναι 1966, 59-74.
14. Γαβριήλ Διονυσιάτης, Ἄρχιμ., Νομικὴ θέσις τῶν ἐκτὸς τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀγροτικῶν κτημάτων αὐτοῦ «μετοχίων». «Ὁ Ὅσιος Γρηγόριος» (1968), τχ. 24, 892-896.
15. Γαβριήλ Σταυρονικητιανός, Ἡ Ἐπιστασία τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους. «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς» 12 (1928) 331-348, 441-458.
16. Γαβριήλ Σταυρονικητιανός, Ἡ Ἐπιστασία τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους-Ἀθῶ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1783-1928 χρηματίσαντες Ἐπιστάται. Θεσσαλονίκη 1928.
17. Γενικοὶ Κανονισμοὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους-Ἀθῶ. Κωνσταντινούπολις 1912. [Σ. 40: Ἐξεδόθη κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1913. Ἐπιστατοῦντος τοῦ Ἐπιτρόπου Κωνσταντινουπόλεως Κυριακοῦ Ζαχαριάδου τοῦ Ξηροποταμηνοῦ].
18. Γιούπης, Ἰ., Δικαστικὴ δικαιοδοσία μοναστηριακῶν ἀρχῶν Ἁγίου Ὁρους. «Τιμητικὸς Τόμος ὑπὲρ Ἀντωνίου Ζηλήμονος», Ἀθῆναι 1939, 33-48.
19. Γιούπης, Ἰ., Ἡ ἀπονομὴ δικαιοσύνης ἐν Ἁγίῳ Ὁρει. ΑΕΚΔ 4 (1949) 3-27.
20. Δασκαλάκης, Γ. Δ., Ἡ συνταγματικότης τῆς ἀπαγορεύσεως εἰσόδου γυναικῶν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος. «Νέα Ἐστία» 75 (1964) 98-110.
21. Δεντάκης, Β. Λ., Ἡ διοργάνωσις τῆς μοναχικῆς πολιτείας τοῦ Ἁγίου Ὁρους. «Ἑλληνικὴ Δημιουργία» 13 (1954) 521-534.
22. Ἐκκλησιαστικὴ τάξις ἐν Ἁγίῳ Ὁρει. ΑΠΞ 1952, τχ. 28-29, 428-437.
23. Ἐλευθεριάδης, Ν. Π., Μοναστηριακαὶ γαῖαι. Γαῖαι καὶ δάση Ἱερῶν Μονῶν Ἁγίου Ὁρους. Μελέτημα ἐκ τε τοῦ ἱεροῦ μουσουλμανικοῦ δικαίου, τῆς τουρκικῆς ἱστορίας καὶ νομοθεσίας καὶ τοῦ νεωτέρου ἑλληνικοῦ δικαίου. Ἀθῆναι 1939.
24. Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς τῆς ΙΣΜΜ τοῦ Βατοπεδίου. Θεσσαλονίκη 1915.
25. Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς τῆς ΙΣΜΜ τοῦ Βατοπαιδίου 1927. Καβάλλα 1927.
26. Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς τοῦ ἐν Ἁγίῳ Ὁρει-Ἀθῶ ἱεροῦ κοινοβίου τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου. Θεσσαλονίκη [1927].

27. Ἐσωτερικός Κανονισμός τῆς ΙΣΜΜ «τῶν Ἰβήρων». Θεσσαλονίκη 1915.
28. Ἐσωτερικός Κανονισμός τῆς ΙΚΜ τοῦ Κωνσταμονίτου. Ἀθήναι 1929.
29. Ἐσωτερικός Κανονισμός τῆς ΙΜ Μεγίστης Λαύρας. Καρυαί 1933.
30. Ζήσης, Α. Α., Ὁ Καταστατικός Χάρτης τοῦ Ἁγίου Ὁρους. ΜΕΕ 2 (1927) 337-339.
31. Ζωγράφος, Δ. Λ., Γεωργικοί νόμοι τοῦ Ἁγίου Ὁρους. ΜΕΕ 2 (1927) 340-341.
32. Ἡ ἄγκυρα τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἰδρυσις καὶ Καταστατικὸν Ἱεροῦ Συνδέσμου Ζηλωτῶν Ἀγιορειτῶν Μοναχῶν. Ἀθήναι 1926, 16-4-1926 (π. ἡμ.). Ἄρθρα 22.
33. Ἡλιακῆς, Ἰ. Γ., Οἱ ἀγιορειτικοὶ θεσμοί. Ἀθήναι 1938.
34. Θηβαῖος, Χ., Εἰσήγησις περὶ Ἁγίου Ὁρους εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος. «Ἐστενογραφημένα Πρακτικά Ἐπιτροπῆς Ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος» 1 (Ἀθήναι 1948) 253-255.
35. Ἰεζεκιήλ ὁ ἀπὸ Βελανιδίας, (Μητροπολίτης, Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων), Τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ἔργα καὶ Ἡμέραι, τ. Β', Βόλος 1948, 540-543.
36. Ἰεζεκιήλ ὁ ἀπὸ Βελανιδίας, Τὰ ἐν Ἑλλάδι μετόχια τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἐνθ. ἀν., 786-788.
37. Ἰεζεκιήλ ὁ ἀπὸ Βελανιδίας, Ἡ διοίκησις τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἐνθ. ἀν., τ. Γ', Βόλος 1950, 204-206. [Πρώτη δημοσίευσις: «Νέα Σιών» 7 (1910) 76-85].
38. Ἰεζεκιήλ ὁ ἀπὸ Βελανιδίας, Ὁ ἔλεγχος τῶν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους ὑπὸ τοῦ κράτους, ἐνθ. ἀν., τ. Δ', Βόλος 1951, 24-25.
39. Ἰωακείμ Ἰβηρίτης, Ἀγιορειτικὴ Πολιτεία. «Ὁ Ἄθως» ἔτος Α', τχ. 5 καὶ 6. Ἀνάτυπον: Θεσσαλονίκη 1921.
40. Κανονισμοὶ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος [ἄρθρα 104], Ἱερᾶς Δισενιαυσίου Συνάξεως [ἄρθρα 20] καὶ Διπλῆς τριαυτῆς [ἄρθρα 15], ἐκδιδόμενοι εἰς τύπον ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος Ἁγίου Ὁρους-Ἄθω. Ἁγιον Ὁρος 1933.
41. Καραβοκυρός, Μιλτ., Τοῦ Ἁγίου Ὁρους τὰ δίκαια καὶ προνόμια. Ἀνασκευὴ τοῦ ὑπομνήματος Ρώσων τινῶν κελλιωτῶν μοναχῶν κατὰ τοῦ προνομιακοῦ καθεστώτος τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Κωνσταντινούπολις 1913.

42. Κοζύρης, Θ. Ν., Σύλλεξις ἀποφάσεων τινων ἐπὶ τοῦ Δικαίου τῶν Μοναχῶν. ΑΕΚΔ 19 (1964) 97-104.
43. Κότσιανος, Στ. Α., Τὸ «ἄβατον τοῦ Ἁγίου Ὄρους» ἀπὸ ποινικῆς ἀπόψεως. «Ἀρμενόπουλος» 8 (1954) 724-732.
44. Κουρίλας Λαυριώτης, Εὐλόγιος, Νέοι καθεστωτικοὶ ἀγῶνες ἐν Ἁγίῳ Ὄρει. Τὸ ζήτημα τῆς Διπλῆς Συνάξεως. Ρῆξις τῆς Ἱερᾶς Κοινοτήτος πρὸς τὸν Διοικητὴν. «Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» 15 (1950) 73-82, 157-161. [Βλ. ἀρ. 45, 115, 218].
45. Κουρίλας Λαυριώτης, Εὐλόγιος, Ἐπισημείωσις διὰ τὴν Διπλῆν Σύναξιν. [Συνέχεια τοῦ προηγουμένου ἄρθρου]. «Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» 15 (1950) 221-223.
46. Κουρίλας Λαυριώτης, Εὐλόγιος, Ἡ συνταγματικὴ κατοχύρωσις τοῦ θεσμοῦ τῆς «Διπλῆς Συνάξεως». Ὁ κ. Βενιζέλος ἐν Ἀθῶ. Σπουδαία γνωμοδότησις. «Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» 16 (1951) 79-94.
47. Κουρίλας Λαυριώτης, Εὐλόγιος, Ὁ θρίαμβος τοῦ ὑπὲρ τῆς «Διπλῆς Συνάξεως» ἀγῶνος. Πρᾶξις ἀξιομνημόνευτος τῆς Α' ἐφετεινῆς Διςενιασίου Συνάξεως. «Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» 17 (1952) 286-303.
48. Κτενᾶς, Χριστόφ., Ἀρχιμ., Ἀναίρεσις τῶν, ἐν τῷ ἀπὸ 12 Μαΐου τρέχοντος ἔτους εἰς τὴν Πρεσβευτικὴν Συνδιάσκεψιν τοῦ Λονδίνου ὑποβληθέντι ὑπομνήματι τῶν Ρώσων Κελλιωτῶν, ἀναφερομένων ἀντικανονικῶν καὶ ἀνατρεπτικῶν τοῦ ὄλου ἡμῶν καθεστώτος προτάσεων, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῆς καθ' ἡμᾶς ΙΚ τοῦ Α.Ο., γαλλιστὶ μὲν τῇ αὐτῇ Πρεσβευτικῇ Συνδιασκέψει, τοῖς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῖς τῶν Μεγάλων Δυνάμεων καὶ τοῖς ἐν Θεσσαλονίκῃ κ.κ. Προξένοις τῶν αὐτῶν Μ. Δυνάμεων, ἑλληνιστὶ δὲ τῇ Α. Ἐξοχότητι τῷ Προέδρῳ τῆς Ἡμετέρας Σεβαστῆς Κυβερνήσεως κ.κ. Ἐλευθερίῳ Βενιζέλῳ καὶ τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργῷ. Θεσσαλονίκη 1913. [Βλ. καὶ «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς» 3 (1919) 893-894].
49. Κτενᾶς, Χριστόφ., Ἀρχιμ., Ὑπόμνημα τῆς ΙΚ τοῦ Α.Ο. ὑποβληθὲν τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῳ Κυρίῳ Γερμανῷ τῷ Ε' καὶ τῇ περὶ αὐτὸν Ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ κελεύσει τῆς ΙΚ. Κωνσταντινούπολις 1914. [Κατὰ τὸν Κτενᾶν (Ἄπαντα τὰ ἐν Α.Ο. Ἱ. Καθιδρύματα, σ. 39) τὸ ὑπόμνημα τοῦτο δὲν ἀπεστάλη ἐν τέλει εἰς τὸν Πατριάρχην].
50. Κτενᾶς, Χριστόφ., Ἀρχιμ., Νεώτεροι πηγαὶ πρὸς καθορισμὸν τῶν θεσμῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους. «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς» 2 (1918) 362-366, 489-492, 557-561, 3 (1919) 670-685, 793-808, 889-895, 4 (1920) 264-267, 378-380, 447-454, 488-490, 563-569, 615-626, 695-710, 775-779.

51. Κώνστας, Γ., Ἁγιον Ὄρος. «Λεξικὸν Νομικῆς» 1 (Ἀθῆναι 1959) 17-18.
52. Μαυρουδῆς, Εὐστρ., Ἁγιον Ὄρος. Ἀκρόπολις καὶ κιβωτὸς τῆς Ὀρθοδοξίας. Τὸ νομικὸν αὐτοῦ καθεστῶς. «Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς Σχολῆς Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης», 15 (1968), Προσφορὰ εἰς Παναγιώτην Β. Δερτιλῆν, 125-137.
53. Μεταξάκης Μελέτιος, μητροπ. Κιτίου, Αἱ τάξεις τῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ἰδρυμάτων. «Ἐκκλησιαστικὸς Κῆρυξ» 1913, τχ. 15 Δεκεμβρίου.
54. Μισθωτήριον τῶν ἐν Χαλκιδικῇ ἀγιορειτικῶν μετοχιῶν ὑπ' ἀριθμ. 81016/8-4-1924 τοῦ συμβολαιογράφου Ἰ. Γ. Οἰκονομοπούλου. Ἀθῆναι 1924. [Βλ. καὶ Βησσαρίωνος, Τὸ μετοχιακὸν ζήτημα, σ. 7-9].
55. Μοσχόπουλος, Ν., Ἁγιον Ὄρος. Ὄργανισμός, διοικήσεις, δίκαιον. ΜΕΕ 2 (1927) 332-337.
56. Ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ αἱ ἐξ αὐτοῦ ἀδικίαι κατὰ τῶν κελλιωτῶν. Ἀθῆναι 1931.
57. Παναγιωτᾶκος, Π. Ἰ., Ἡ ὀργάνωσις τοῦ μοναχικοῦ πολιτεύματος ἐν Ἁγίῳ Ὄρει-Ἀθῶ. Ἑρμηνεία τοῦ ἰσχύοντος δικαίου κατὰ τὸ Σύνταγμα, τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τοῦ Ἁγίου Ὄρους τῆς 10-5-1924 καὶ τὸ Νομοθετικὸν Διάταγμα τῆς 10/16 Σεπτεμβρίου 1926. ΑΕΚΔ 4 (1949) 79-192. Ἀνάτυπον: Ἀθῆναι 1949.
58. Παναγιωτᾶκος, Π. Ἰ., Ἁγιον Ὄρος. Διοικητικὴ Νομολογία. ΑΕΚΔ 4 (1949) 233-242. [Τρεῖς ἀποφάσεις τοῦ Γεν. Διοικητοῦ Π. Ἰ. Παναγιωτᾶκου, ἔτους 1949. Βλ. ἀρ. 116, 117, 118].
59. Παναγιωτᾶκος, Π. Ἰ., Ἀθῶς. Ὄργάνωσις τῆς μοναχικῆς πολιτείας. Ὄργάνωσις τοῦ μοναχικοῦ βίου. «Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία» 1 (1962) 889-926.
60. Παπαδάτος, Στ. Ἰ., Αἱ νομικαὶ βάσεις τῆς ἀγιορειτικῆς πολιτείας. «Ἡπειρωτικὴ Ἑστία» 8 (1959) 652-660, 795-803, 882-889, 967-977. Ἀνάτυπον: Ἰωάννινα 1959.
61. Παπαδάτος, Στ. Ἰ., Αἱ σλαβικαὶ διεισδύσεις ἐν Ἁγίῳ Ὄρει καὶ αἱ ἐξ αὐτῶν πολιτικαὶ καὶ νομικαὶ συνέπειαι. «Ἡπειρωτικὴ Ἑστία» 9 (1960) 22-33, 123-131, 186-191, 292-300, 382-388, 485-492, 582-588, 717-725, 802-810, 917-924, 10 (1961) 16-21, 115-124, 210-217, 322-330, 403-409, 499-506, 623-637, 789-796, 883-887. Ἀνάτυπον: Ἰωάννινα 1961.
62. Παπαδάτος, Στ. Ἰ., Ἡ ἰθαγένεια τοῦ ἀλλογενοῦς ἀγιορειτοῦ μοναχοῦ. Ἐπιθ. Δ.Δ.Δ.Δ. 5 (1961) 273-286.

63. Παπαδάτος, Στ. Ί., Νομοθέτησις «κατὰ παραπομπήν» ἐν τῷ ἁγιορειτικῷ δικαίῳ. ΑΕΚΔ 17 (1962) 28-38, 115-125. Ἀνάτυπον: Ἀθήναι 1962.
64. Παπαδάτος, Στ. Ί., Ἡ πολιτειακὴ θέσις τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ἀθήναι 1965.
65. Παπαδάτος, Στ. Ί., Παρατηρήσεις ἐπὶ ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας περὶ τοῦ αὐτοδιοικητοῦ καὶ ἀναπαλλοτριώτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ἐπιθ. Δ.Δ.Δ.Δ. 12 (1968) 151-155. [Σ.τ. Ἐ. 869/1967. Βλ. ἀρ. 151].
66. Παπαδάτος, Στ. Ί., Τὸ πρόβλημα τοῦ ἀβάτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Θεσσαλονίκη 1969.
67. Παπαθέος, Β. Γ., Κληρονομία μὴ ἐγκαταβιούντων ἐν τῇ Μονῇ ἱερομονάχων. ΝοΒ 6 (1958) 794-796.
68. Papastathis, Ch. K., The Nationality of the Mount Athos Monks of non Greek origin. «Balkan Studies» 8 (1967) 75-86.
69. Papastathis, Ch. K., The Statute of the Athonic Russian Cells' Brotherhood according to the constitutional laws of Mount Athos. «Actes du Premier Congrès International des Études Balkaniques et Sud-Est Européennes» 4 (Histoire XVIII-XIX ss.), Sofia 1969, 523-538. Περίληψις ἐν: «Résumés des Communications du Ier Congrès International des Études Balkaniques et Sud-Est Européennes», vol. «Histoire XXe s.», Sofia 1966, 141-142.
70. Πετρακάκος, Δ. Α., Νεαί πηγαι τῶν θεσμῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους. «Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος» 9 (1912) 198-211, 10 (1912) 193-209, 405-419, 11 (1913) 35-50, 129-147, 254-275, 385-400, 503-522, 12 (1913) 247-261, 434-449, 13 (1914) 150-165, 376-381. Ἀνάτυπον: Ἀλεξάνδρεια 1915.
71. Πετρακάκος, Δ. Α., Τὸ Μοναχικὸν Πολίτευμα τοῦ Ἁγίου Ὄρους-Ἀθῶ. Ἀθήναι 1925.
72. Πετρακάκος, Δ. Α., Ἀθῶς ἢ Ἁγιον Ὄρος. Γ' Καθεστῶς Ἱερόν. «Ἐγκυκλοπαιδεία Ἐλευθερουδάκη» 1 (1927) 433-434.
73. Προσοχὴ εἰς τὸ Ἁγιον Ὄρος. Ἀνάγκη νομοθετικοῦ διακανονισμοῦ τοῦ καθεστώτος αὐτοῦ. Ἀθήναι 1926. [Σ. 1-48, Εἰσηγητικὴ Ἔκθεσις περὶ κυρώσεως Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Σ. 48-50, Σχέδιον ψηφίσματος περὶ τῶν προνομίων καὶ τῆς διοικήσεως τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Σ. 51-62, Σχέδιον Ν.Δ. Σ. 63-98, Καταστατικὸς Χάρτης Ἁγίου Ὄρους μετ' Ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς συντάξεως τούτου ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἀθ. Εὐταξίου καὶ μελῶν Δ. Πετρακάκου, Ἀ. Ἀλιβιζάτου, Ί. Στεφανίδου, Ἀ. Παπαδοπού-

λου, Ἰ. Τράκα καὶ Γέροντος Εὐλόγιου Ἁγιοπαυλίτου, ἀντιπροσώπου τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Σ. 106-107, Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις πρὸς τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Ἁγίου Ὄρους πανοσιολογιώτατον Ἰγνατίου Βατοπαϊδινόν, ἐν Ἀθήναις τῇ 29ῃ Μαρτίου 1924, Ὁ Πρόεδρος: Ἄλ. Παπαναστασίου, Ὁ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργός: Ἄ. Μπακάλμπασης. Σ. 107-109, Τὸ Β. Δ. (βλ. ἀρ. 87) περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας ὅπως ὑπογράψῃ δύο συμβάσεις μετὰ τῆς Ι. Κοινότητος καὶ τῆς Μονῆς Βατοπεδίου περὶ παραχωρήσεως καὶ ἐκμισθώσεως ὑπὸ τοῦ Δημοσίου διαφόρων ἀγροκτημάτων].

74. Συνεργασία Πατριαρχείου, Πολιτείας καὶ Ἁγίου Ὄρους διὰ τὴν ἐν γένει ἀνασυγκρότησιν τοῦ τελευταίου. Αἱ ληφθεῖσαι ἀποφάσεις. ΑΠΕ 1951, τχ. 14-15, 196-217.
75. Τὸ Κουρελόχαρτο. Ὑπόμνημα τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους-Ἀθῶ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸν κ. Ὑπουργὸν Γεωργίας ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος Ἰγνατίου Βατοπεδινού. Ἀθήναι 1928. [Ἀφορᾶ εἰς τὰς συμβάσεις τοῦ 1924 μετὰ τὴν Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως καὶ Ι.Κ. Βλ. ἀρ. 73, 86].
76. Τὸ Μετοχιακὸν Ἁγιορειτικὸν Ζήτημα. Ἀθήναι 1937.
77. Τσαμακίδης, Ἰ., Περὶ τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἰσχύος τῶν διατάξεων τοῦ ἐνοικιοστασίου. «Θέμις» 59 (1948) 898-899.
78. Τσάτσος, Θ.-Βολονάκης, Μ., Ἡ ἀπονομὴ τῆς δικαιοσύνης ἐν Ἁγίῳ Ὄρει. ΑΕΚΔ 4 (1949) 210-221.
79. Ὑπόμνημα Ἱερᾶς Κοινότητος ἐρμηνευτικὸν τῶν ἄρθρων 161-166 τοῦ νέου Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους. [Ὑπογραφαί: Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους, Ἀρχιμ. Ἀθανάσιος Παντοκράτορινός, Γέρον Εὐλόγιος Ἁγιοπαυλίτης]. Ἐν Ἀθήναις, Ὀκτώβριος 1924.
80. Ὑπόμνημα ὑποβληθὲν τῇ Ἱερᾷ Κοινότητι Ἁγίου Ὄρους-Ἀθῶ καὶ ἐπίσημοι τίτλοι καὶ ἔγγραφα κατεχόμενα ὑπὸ τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ΙΣΜ τοῦ Ξενοφώντος περὶ τῆς ὀριακῆς διαφορᾶς μετὰ αὐτῆς καὶ τῆς ΙΜ Δοχειαρίου. Ἀθήναι 1930.
81. Ὑπόμνημα Ἱερᾶς Κοινότητος Ἁγίου Ὄρους-Ἀθῶ διὰ τὰ ἀπαλλοτριούμενα κτήματα ἐν Χαλκιδικῇ. Ἀθήναι 1966.
82. Χριστοφιλόπουλος, Ἄ. Π., Τὸ ἑλληνικὸν ὀρθόδοξον ἐκκλησιαστικὸν δίκαιον κατὰ τὰ ἔτη 1954 καὶ 1955 [καὶ ἐπ.]. «Θεολογία», 28 (1957) 134. [παρ. 68: Τὸ Ἁγιον Ὄρος].

Β'. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑΙ ΠΗΓΑΙ

1912

83. Ὅργανικὴ Διάταξις τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ, ὡς ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐν Μακεδονίᾳ, ὑπ' ἀρ. 587/26-11-1912.

Ὅργανικαὶ Διατάξεις, Ἐγκύκλιοι καὶ Ὁδηγίαι τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ ὡς Ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐν ταῖς ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καταληφθεῖσας μακεδονικαῖς χώραις [Κ. Δ. Ρακτιβάν]. Θεσσαλονίκη 1913, σ. 35.

[Διοικητικὴ ὑπαγωγή τοῦ τέως τουρκικοῦ καζά Ἁγίου Ὄρους εἰς Νομόν Θεσσαλονίκης].

1913

84. Ὅργανικὴ Διάταξις τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ, ὡς Ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐν Μακεδονίᾳ, ὑπ' ἀρ. 1709/28-1-1913.

Ὅργανικαὶ Διατάξεις, Ἐγκύκλιοι καὶ Ὁδηγίαι τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ ὡς Ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐν ταῖς ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καταληφθεῖσας μακεδονικαῖς χώραις [Κ. Δ. Ρακτιβάν]. Θεσσαλονίκη 1913, σ. 81-82.

[Ὑπαγωγή Ἁγίου Ὄρους εἰς Εἰρηνοδικεῖον Ἱερισσοῦ].

1923

85. Ν. Δ. 29-9/30-10-1923 «Περὶ Προστασίας τῶν ἐν Ἑλλάδι μειονοτήτων» [Συνθήκη τῶν Σεβρῶν τῆς 28-7/10-8-1920].

Ἐ.τ.Κ. Α' 311/30-10-1923.

[Ἄρθρ. 13: Ἡ Ἑλλὰς ὑποχρεοῦται νὰ ἀναγνωρίσῃ καὶ διατηρήσῃ τὰ ἐκ παραδόσεως δικαιώματα καὶ ἐλευθερίας, ὧν ἀπολαύουσιν αἱ μὴ Ἑλληνικαὶ Μοναστηριακαὶ Κοινότητες τοῦ Ἁγίου Ὄρους, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 62 τῆς Βερολινεῖου Συνθήκης τῆς 13ης Ἰουλίου 1878].

1924

86. Συμβάσεις μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ: α) τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους, δι' ἧς αὕτη χορηγεῖ εἰς τὴν Κυβέρνησιν 200.000 στρέμματα καλλιεργησίμου γῆς διὰ τὴν ἐγκατάστασιν ἀγροτῶν προσφύγων ἐν Χαλκιδικῇ, β) τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βατοπεδίου περὶ τῆς λίμνης Μπουροῦ (Πόρτο Λάγο).

Ἐκκλησία 1 (1923-1924) 414, 430-431.

[Βλ. ἀρ. 73, 120, 182, 183].

87. Ν.Δ. 8/10-4-1924 «Περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ὑπουργοῦ Γεωργίας διὰ τὴν ὑπογραφὴν συμβάσεως μετὰ τῆς Κοινότητος Ἁγίου Ὄρους καὶ Μονῆς Βατοπεδίου».

Έ.τ.Κ. Α' 82/10-4-1924, σ. 499.
Βησσαρίωνος Γρηγοριάτου, Τὸ Μετοχιακὸν Ζήτημα, σ. 7.
[Βλ. ἀρ. 86, 120, 182, 183].

1926

88. Σύνταγμα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας. Ἔθρα 106-109.
ΚΘ 1821-1831, 1 (Ἀθήναι 1932) 412.
Ἦλ. Κυριακοπούλου, Τὰ Συντάγματα τῆς Ἑλλάδος. Ἀθήναι 1960, σ. 356-357.
[Βλ. ἀρ. 91].
89. Ν.Δ. 2/3-9-1926 «Περὶ διακανονισμοῦ ἀποζημιώσεως διὰ τὰ ἀπαλλοτριωθέντα ἀγροκτῆματα Μονῶν Ἁγίου Ὁρους».
Ἔ.τ.Κ. Α' 292/3-9-1926.
[Βλ. ΜΕΕ, 1, «Ἀθως», σ. 341].
90. Ν. Δ. 10/16-9-1926 «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10-5-1924 Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὁρους».
Ἔ.τ.Κ. Α' 309.
ΚΘ 13 (1925-1926) 903-923.
Λεξικὸν Νομικῆς, Διοικήσεως καὶ Ἀστυνομίας, τ. Α', Ἀθήναι (1930-1931), 79-84.
[Βλ. καὶ «Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ Ἁγίου Ὁρους προσηρητημένος εἰς τὸ κυρωτικὸν αὐτοῦ Ν.Δ. τῆς 10-9-1926», ΚΘ 13 (1925-1926) 907-923.
Ἔσαυτως, ὁ Κ.Χ.Α.Ο. ἐδημοσιεύθη εἰς:
α) Δ. Πετρακάκου, Τὸ Μοναχικὸν Πολίτευμα, 164-165.
β) Ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ Ἁγίου Ὁρους. «Ὁρθοδοξία» 2 (1927-1928) 176-179 (καταχωροῦνται τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Οἴκου-μενικοῦ Πατριαρχείου ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἄρθρα τοῦ Κ.Χ.Α.Ο. καὶ τοῦ Ν.Δ. 10/16-9-1926).
γ) Ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ Ἁγίου Ὁρους-Ἀθω. (Αὔξ. ἀρ. ἐκδ. 2). Τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενος παρὰ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους-Ἀθω. Ἁγιον Ὁρος 1931, σ. 108.
δ) Λεξικὸν Νομικῆς, Διοικήσεως καὶ Ἀστυνομίας, τ. Α', Ἀθήναι (1930-1931), 84-101.
ε) Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ Ἁγίου Ὁρους-Ἀθω ἐκδιδόμενος τὸ δεύτερον παρὰ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους-Ἀθω. Ἀθήναι 1958, σ. 108.
στ) Τὸ τελευταῖον Τυπικόν. Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ Ἁγίου Ὁρους-Ἀθω. «Ἀθωνικὴ Πολιτεία», Θεσσαλονίκη 1963, 110-149].

1927

91. Σύνταγμα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας τῆς 3ης Ἰουνίου 1927. Ἔθρα 109-112.
ΚΘ 1821-1931, 1 (Ἀθήναι 1932) 477-478.
Ἦλ. Κυριακοπούλου, Τὰ Συντάγματα τῆς Ἑλλάδος. Ἀθήναι 1960, σ. 395-396.
[Βλ. ἀρ. 101].

1930

92. Νόμος 4716/13.18-5-1930 «Περί κυρώσεως και τροποποιήσεως του από 2 Σεπτεμβρίου 1926 Ν.Δ. περί διακανονισμού άποζημιώσεως διά τὰ άπαλλοτριωθέντα άγροκτήματα του 'Αγίου 'Όρους».
 'Ε.τ.Κ. Α' 172/18-5-1930.
 ΚΘ 1821-1931, 11 (Αθήναι 1934) 604.
 ΚΘ 1930, 382.
 [Βλ. και Πρ. Δ. 5/23-7-1932 «Περί κωδικοποιήσεως εις έναϊον κείμενον των διατάξεων του 'Αγροτικού Νόμου ύπ' αριθμ. 5496, άρθρ. 73 κέ.].

1932

93. Νόμος 5377/6.8-4-1932 «Περί εκτιμήσεως και πληρωμής τής αξίας των άπαλλοτριωθέντων κτημάτων των 'Ι. Μονών του 'Αγίου 'Όρους».
 'Ε.τ.Κ. Α' 108/8-4-1932.
 ΚΘ 1932, 235-237.

1933

94. Ν.Δ. 4/10-4-1933 «Περί του τύπου όμολογιών και του τρόπου πληρωμής των τόκων αυτών του δυνάμει του Ν. 5377 έκδοθέντος δανείου 6 % 1931 ύπό τον τίτλον «'Εθνικόν 'Αγορευτικόν Δάνειον».
 'Ε.τ.Κ. Α' 91/10-4-1933.
 Βησοαριάνος Γρηγοριάτου, Τό Μετοχιακόν Ζήτημα, ο. 18-20.
95. Ν.Δ. 20/22-7-1933 «Περί κυρώσεως άποφάσεως 'Υπουργών Οικονομικών και 'Εθνικής Οικονομίας τής καθοριζούσης τήν αξίαν τής μεταλλικής δραχμής και περι διαφόρων δασμολογικών διευκολύνσεων επί εκκρεμοτήτων, κλπ.».
 'Ε.τ.Κ. Α' 206/22-7-1933.
 ΚΘ 1933, 96-102.
 [Τό άρθρ. 15 τροποποιεί τό άρθρ. 2, παρ. 1 του Ν.Δ. τής 10/16-9-1926. Βλ. και Ν. 5852/12.13-10-1933 «Περί κυρώσεως του από 20 'Ιουλίου 1933. Ν.Δ. «περί κυρώσεως τής άποφάσεως 'Υπουργών Οικονομικών και 'Εθνικής Οικονομίας τής καθοριζούσης τήν αξίαν τής μεταλλικής δραχμής κλπ.», άρθρ. 9, δι' ού καταργείται τό άρθρ. 15 του άνωτέρω Ν.Δ. ('Ε.τ.Κ. Α' 307/13-10-1933. ΚΘ 1933, 212)].
96. Ν.Δ. 6/14-11-1933 «Περί εκτελέσεως του Ν. 5377/1932».
 'Ε.τ.Κ. Α' 349/14-11-1933.
 Βησοαριάνος Γρηγοριάτου, Τό Μετοχιακόν Ζήτημα, σ. 20-21.

1934

97. Νόμος 6010/29.31-1-1934 «Περί τροποποιήσεως των άρθρων 3 και 5 του από 10 Σεπτεμβρίου 1926 Ν.Δ. περί κυρώσεως του Καταστατικού Χάρτου του 'Αγίου 'Όρους».

Έ.τ.Κ. Α' 41/31-1-1934.

ΚΘ 1934, 84-85.

Ά. Σαμπάνη-Σ. Τσαούση, Άστυνομικοί Κώδικες, 5 (Άθήνα 1934) 2523-2524. [Περί διορισμού και προσόντων Διοικητού Α.Ο.].

98. Ν.Δ. 11/16-5-1934 «Περί άπαλλαγής τών δυνάμει του Ν. 5377 έξευρισκομένων τόκων τών άπαλλοτριωθέντων άγιορειτικών μετοχιών, του διά του Ν. 5456 και της έκτελεστικής τούτου ύπ' άριθ. 102247/1932 άποφάσεως του Έπουργού τών Οικονομικών επιβληθέντος περιορισμού του τόκου κατά 25 %».

Έ.τ.Κ. Α' 162/16-5-1934.

ΚΘ 1934, 610-611.

Βησσαρίωνος Γρηγοριάτου, Τό Μετοχιακόν Ζήτημα, σ. 21-22.

99. Νόμος 6242/13.14-8-1934 «Περί έγκρίσεως προκαταβολής προς την Α.Ε. «Τέκτων» και ρυθμίσεως ζητημάτων τινών δημοσίου χρέους».

Έ.τ.Κ. Α' 265/14-8-1934.

ΚΘ 1934, 610-611.

[Προσθήκη εις άρθρ. 4 του Ν. 5377/1932 διά του άρθρ. 7 παρόντος Ν.].

1935

100. Α.Ν. τής 14/14-10-1935 «Περί έφαρμογής έν Άγίω Όρει τής περι οίνοπνεύματος νομοθεσίας».

ΚΘ 1935, 660-661.

101. Ζ' Συντακτική Πράξις τής 28-29 Οκτωβρίου 1935 «Περί διατηρήσεως έν ίσχύι διατάξεων του Συντάγματος του 1927».

Έ.τ.Κ. 497/29-10-1935.

ΚΘ 1935, 707.

[Καιαργηθέντος του Συντάγματος τής Έλληνικής Δημοκρατίας (3-6-1927) και έπαναφερθέντος έν ίσχύι του Συντάγματος του 1911 (διά του άπό 10-10-1935 Ψηφίσματος τής Ε' Συντακτικής Συνελεύσεως), διατηρούνται έν ίσχύι τά άρθρ. 109-112 (Διοικήσις του Α.Ο.) θεωρούμενα ώς μηδέποτε καταργηθέντα].

1937

102. Α.Ν. 758/6-6. 2-7-1937 «Περί τροποποιήσεως του Ν. 6010 τής 29-1-1934 περί τροποποιήσεως τών άρθρ. 3 και 5 του άπό 10 Σεπτεμβρίου 1926 Ν.Δ. περί κυρώσεως του Καταστατικού Χάρτου του Άγίου Όρους».

Έ.τ.Κ. Α' 254/2-7-1937.

ΚΘ 1937, 537.

[Βλ. άρ. 97].

1941

103. Ν.Δ. 288/12. 17-7-1941 «Περί συστάσεως θέσεως διευθυντού παρά τη

διοικήσει τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ διαβαθμίσεως τοῦ διοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους».

Ἐ.τ.Κ. Α' 239/17-7-1941.
ΚΘ 1941, 312.

1942

104. Φῆλντ Κομμαντατοῦρ Θεσσαλονίκης. Κοινοποιήσις διαταγῆς τῆς Φῆλντ Κομμαντατοῦρ Θεσσαλονίκης ὑπ' ἀριθμ. 59/1-8-1942 «Περὶ ἀπαγορεύσεως ἐπισκεπτῶν ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἄνευ ἀδείας τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος».

Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη 10 (1945) 18-19.

105. Ν.Δ. 1262/7-3. 25-4-1942 «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. 6010/1934».

Ἐ.τ.Κ. 100/25-4-1942.

Κ. Σιφναίου, Πανδέκται Νέων Νόμων καὶ Διαταγμάτων, 12 (1942) 439-440.

1944

106. Νόμος 1804/5. 19-9-1944 «Περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 6242 καὶ ἐπὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ δασῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους».

Ἐ.τ.Κ. Α' 203/19-9-1944.

ΚΘ 1944, 184.

1945

107. Α.Ν. 491/30.31-7-1945 «Περὶ παροχῆς ἐνισχύσεως ὑπὸ τοῦ Δημοσίου εἰς Ἁγιορειτικὰς Μονάς».

Ἐ.τ.Κ. Α' 199/31-7-1945.

ΚΝ 1945, 310.

Ἁθ. Παναγιώτου, Τὸ Ἄξιον Ἐστὶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, σ. 150, (ἄρθρ. 2).

1946

108. Σχῆδιον Κανονιστικῆς Διατάξεως ἀγροτικῆς καὶ δασικῆς ἀσφαλείας τοῦ Ἁγίου Ὁρους-Ἁθῶ ἀπὸ 11-5-1946.

Ἱεζεκιήλ, Ἔργα καὶ Ἡμέραι, τ. Δ', Βόλος 1951, σ. 71-72.

1947

109. Α.Ν. 324/19-4-1947 «Περὶ ἀναπροσαρμογῆς ἐνίων περιοδικῶν ὑποχρεώσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου».

Ἐ.τ.Κ. 82/19-4-1947.

Ἁθ. Παναγιώτου, Τὸ Ἄξιον Ἐστὶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, σ. 151 (μετὰ τῆς Εἰσηγητικῆς Ἐκθέσεως τοῦ Βουλευτοῦ Τρικάλων Ἀλ. Βαμβέτσου).

[Βλ. Σχῆδιον ἀπὸ 25-9-1946 μετ' Εἰσηγητικῆς Ἐκθέσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν Δημ. Χέλμη (5-8-1946) καὶ Ἐκθέσεως τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστικοῦ (23-9-1946) εἰς: Ἱεζεκιήλ, Ἔργα καὶ Ἡμέραι, τ. Δ', Βόλος 1951, σ. 38-42].

110. Ἀπόφασις Μονίμου Ὑφυπουργοῦ Ἐξωτερικῶν ὑπ' ἀρ. 35668/21. 28-8-1947 «Περὶ κυρώσεως Κανονιστικῆς Διατάξεως περὶ προστασίας, συντηρήσεως καὶ ταξινομήσεως τῶν κειμηλίων, βιβλιοθηκῶν καὶ ἀρχείων τοῦ Ἁγίου Ὁρους-Ἄθω».
Ἑ.τ.Κ. Β' 123/28-8-1947.
[Κατὰ τὸ ἀρθρ. 42 τοῦ Ν.Α. 10/16-9-1926. Βλ. ΑΠΞ 1955, τχ. 52, σ. 95].
111. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν ὑπ' ἀρ. 35669/21. 28-8-1947 «Περὶ κυρώσεως Κανονιστικῆς Διατάξεως περὶ ρυθμίσεως σχέσεων μεταξὺ κυριάρχων Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ἐξαρτωμένων Κελλίων».
Ἑ.τ.Κ. Β' 123/28-8-1947.

1948

112. Σχέδιον Συντάγματος τῆς Δ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς. Ἄρθρα 137-140. Ἠλ. Κυριακοπούλου, Τὰ Συντάγματα τῆς Ἑλλάδος, Ἀθῆναι 1960, σ. 548-549.
113. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν ὑπ' ἀρ. 50774/2. 15-11-1948 «Περὶ κυρώσεως Κανονιστικῆς Διατάξεως περὶ ἀγρασφαλείας ἐν Ἁγίῳ Ὁρει».
Ἑ.τ.Κ. Β' 190/15-11-1948.
ΚΝ 1948, 767-768.
[Βλ. ἀρ. 132, 133].

1949

114. Σχέδιον Συντάγματος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΞΗ' Ψηφίσματος. Ἄρθρ. 103. Ἑστενογραφημένα Πρακτικά τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος (Ψήφισμα ΞΗ'). Ἀθῆναι 1953, σ. λη', σγ', 27.
115. Ἀπόφασις Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἁγίου Ὁρους ὑπ' ἀρ. 388/31-5-1949. Νομικὴ ὑπόστασις «Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως» Ἁγίου Ὁρους.
Θέμις 64 (1953) 428 [δημοσιεύεται εἰς γνωμοδότησιν Θ. Τσάτσου, βλ. ἀρ. 218. Ἐπίσης ἀρ. 44, 45].
116. Ἀπόφασις Γενικοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους ὑπ' ἀρ. 391/1949.
Αὐτοδιοίκητον Ἱερῶν Μονῶν Ἁγίου Ὁρους· διοικητικὴ ἀρμοδιότης Ἱερᾶς Κοινότητος· ἐκλογὴ προϊσταμένων ἐν κυριάρχῳ Ἱ. Μονῆ· τροποποίησις Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ κυριάρχου Ἱ. Μονῆς· διοικητικὴ ἐξουσία Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἁγίου Ὁρους.
ΑΕΚΔ 4 (1949) 233-236.
117. Ἀπόφασις Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἁγίου Ὁρους ὑπ' ἀρ. 518/1949.
Αὐτοδιοίκητον Ἱ. Μονῶν Ἁγίου Ὁρους· διοικητικὴ ἀρμοδιότης Ἱ. Κοινότητος· ἐκλογὴ καὶ παῦσις Ἡγουμένων ἐν κυριάρχῳ Ἱ. Μονῆ· ἐκδίκασις ἐκκλησιαστικῶν καὶ πειθαρχικῶν παραπτωμάτων ἀδελφῶν Ἱ. Μονῆς· διοικητικὴ ἐξουσία Γεν. Διοικητοῦ Ἁγίου Ὁρους.
ΑΕΚΔ 4 (1949) 237-239.

118. Ἀπόφασις Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἁγίου Ὄρους ὑπ' ἀρ. 583/1949.
 Αὐτοδιοικήσις Ἱ. Μονῶν Ἁγίου Ὄρους· διοικητικὴ ἀρμοδιότης Ἱ. Κοινότητος Ἁγίου Ὄρους· παραίτησις προϊσταμένου ἐν κυριάρχῳ Ἱ. Μονῆ· δικαίωμα ἀποδοχῆς αὐτῆς μόνον ὑπὸ τῆς Ἱ. Μονῆς· διοικητικὴ ἐξουσία Γεν. Διοικητοῦ Ἁγίου Ὄρους.
 ΑΕΚΑ 4 (1949) 240-242.
119. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης ὑπ' ἀρ. 89163/26-1. 10-3-1949 «Περὶ ὑπαγωγῆς τῆς περιφέρειας Ἁγίου Ὄρους εἰς περιφέρειαν Παισματοδικείου Ἱερισσοῦ».
 Ἐ.τ.Κ. Β' 137/10-3-1949.
 ΚΝ 1949, 86.

1951

120. Α.Ν. 1924/27.31-8-1951 «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 16/19 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. περὶ ἰχθυοτροφικῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς λιμνοθάλασσης Μπουροῦ-Ξάνθης».
 [Ἡ ὡς ἄνω λιμνοθάλασσα ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον ἀντιδικίας μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἱ. Μ. Βατοπεδίου. Βλ. καὶ ἄρθρ. 72 τοῦ Ν. 6448/1935 «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἀγροτικῶν Νόμων καὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων 5496 καὶ 5875» καὶ ἀρ. 86, 87, 182, 183 παρόντος].
 Ἐ.τ.Κ. Α' 243/31-8-1951.
 ΚΝ 1951, 1040.
121. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν ὑπ' ἀρ. 24556/23-3. 3-4-1951 «Περὶ ἐπικυρώσεως Κανονιστικῆς Διατάξεως τῆς Διςενιαυσίου Συνάξεως Ἁγίου Ὄρους περὶ συντάξεως ταμείου ἐλαιοπαραγωγῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει».
 Ἐ.τ.Κ. Β' 59/3-4-1951.
 ΚΝ 1951, 404-405.

1952

122. Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1952. Ἄρθρον 103.
 Ἐ.τ.Κ. Α' 1/1-1-1952.
 ΚΝ 1952, 22.
 Ἡλ. Κυριακοπούλου, Τὰ Συντάγματα τῆς Ἑλλάδος. Ἀθῆναι 1960, σ. 606.

1953

123. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν ὑπ' ἀρ. 20136/ΕΚ/18α/2-2-1953 «Περὶ κυρώσεως τῆς τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρ. 17 τῆς ὑπ' ἀρ. 35668/21-8-1947 κυρωθείσης Κανονιστικῆς Διατάξεως».
 Ἐ.τ.Κ. Β' 32/17-2-1953.
 Γ. Ἀλεξάνδρου Λαυριώτου, Ὁδηγὸς Ἁγίου Ὄρους Ἄθω, σ. 185.
 [Βλ. ΑΠΕ 1952, τχ. 28-29, σ. 447. Ἀπαγόρευσις ἐξαγωγῆς βιβλίων, ἐκτυπωθέντων μέχρι τοῦ 1870. Βλ. ἀρ. 110].

124. Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Γεωργίας τῆς 24 Φεβρουαρίου/10 Μαρτίου 1953 «Περὶ κυρώσεως Κανονιστικῆς Διατάξεως τῆς Ἱερᾶς Δισενιασίου Συνάξεως τοῦ Ἁγίου Ὁρους».
Ἐ.τ.Κ. Α' 56/10-3-1953.
ΚΝ 1953, 145-147.
[Ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀπὸ 24-8-1952 Κανονιστικὴν Διάταξιν «Περὶ συστηματικῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ προστασίας τῶν δασῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους». Βλ. ΑΠΞ 1952, τχ. 28-29, σ. 446-447].
125. Νόμος 2354/30-3. 2-4-1953 «Περὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἀθωνιάδος Σχολῆς».
Ἐ.τ.Κ. Α' 79/2-4-1953.
ΚΝ 1953, 233-234 (μετὰ τῆς Εἰσηγητικῆς Ἐκθέσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας).
[βλ. καὶ ΑΠΞ 1953, τχ. 34-35, σ. 543. Ἄρ. 128, 129].
126. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν ὑπ' ἄρ. 36564/19-6.10-7-1953 «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρ. 20 τῆς ὑπ' ἄρ. 35668/21-8-1947 κυρωθείσης Κανονιστικῆς Διατάξεως».
Ἐ.τ.Κ. Α' 177/10-7-1953.
ΚΝ 1952, 556.
[βλ. ἄρ. 110].
127. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὑπ' ἄρ. Β. 2611/20-6. 11-7-1953 «Περὶ ἀποσπάσεως περιοχῆς τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐκ τῆς Οἰκονομικῆς Ἐφορίας Χαλκιδικῆς».
Ἐ.τ.Κ. Β' 152/11-7-1953.
ΚΝ 1953, 561.
128. Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Ἐξωτερικῶν ὑπ' ἄρ. 59413/18-6. 20-7-1953 «Περὶ κυρώσεως Κανονιστικῆς Διατάξεως, ψηφισθείσης ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Δισενιασίου Συνάξεως 12-8-1952 (π. ἡμ.) καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐγκριθείσης, περὶ τῆς Ἀθωνιάδος Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς».
Ἐ.τ.Κ. Α' 182/20-7-1953.
[βλ. ΑΠΞ 1954, τχ. 45, σ. 61· τχ. 46-47, σ. 121. Ἄρ. 125, 129].
129. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν τῆς 30-8-1953 «Περὶ ἐπικυρώσεως Κανονιστικῆς Διατάξεως, ψηφισθείσης ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Δισενιασίου Συνάξεως καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐγκριθείσης, περὶ ἐπιβολῆς φόρου 3 % ἐπὶ τοῦ εἰσαγομένου εἰς Ἁγιον Ὅρος καπνοῦ, ὑπὲρ τῆς Ἀθωνιάδος Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς».
Ἐ.τ.Κ. Α' 243/30-8-1953.
[βλ. Μητροπολίτου Μίλητουπόλεως Ναθαναήλ, Ἡ ἐπαναλειτουργία τῆς Ἀθωνιάδος. «Ἐπετηρὶς Ἀθωνιάδος Σχολῆς», Ἀθῆναι 1966, σ. 9-38, ἐνθα (σ. 27-28) τὸ κείμενον τῆς ἀπὸ 21-8-1952 Κανονιστικῆς Διατάξεως τῆς Ἱερᾶς Δισενιασίου Συνάξεως καὶ ἡ κατ' Ἀπρίλιον 1953 γενομένη τροποποίησις. Ἄρ. 125, 128].

130. Ν.Δ. 2623/19. 28-9-1953 «Περί προσθήκης διατάξεως εις τὸ Ν.Δ. τῆς 10-9-1926 περὶ κυρώσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὁρους».
Ἐ.τ.Κ. Α' 268/28-9-1953.
ΚΝ 1953, 1017 (μετ' Εισηγητικῆς Ἐκθέσεως)
[Ἡ παράβασις τοῦ περὶ ἀβάτου] τοῦ Α.Ο. ἄρθρ. 186 Κ.Χ.Α.Ο. ἐπισύρει ποινὴν φυλακίσεως. Βλ. ἄρ. 179].
131. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὑπ' ἄρ. 23531/11-7. 12-10-1953 «Περί ἀνακλήσεως τῆς ὑπ' ἄρ. Β. 2611/20-6. 11-7-1953 Ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν».
Ἐ.τ.Κ. Β' 233/12-10-1953.
ΚΝ 1953, 1063
[Βλ. ἄρ. 127].
- 1956
132. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν [ἄνευ ἀριθμ.] ἀπὸ 19-7-1956 «Περί ἀγραφασφαλείας ἐν Ἁγίῳ Ὁρει».
Ἐ.τ.Κ. Β' 171/28-8-1956
ΚΝ 1956, 530.
- 1958
133. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν ὑπ' ἄρ. 4408/6-2. 1-3-1958 «Περί συμπληρώσεως τῆς περὶ ἀγραφασφαλείας ἐν Ἁγίῳ Ὁρει Κανονιστικῆς Διατάξεως ἀπὸ 2 Νοεμβρίου 1948».
Ἐ.τ.Κ. Β' 60/1-3-1958.
ΚΝ 1958, 245.
[Βλ. ἄρ. 113, 132].
- 1965
134. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως ὑπ' ἄρ. 5980/16. 29-10-1965 «Περί κηρύξεως διατηρητέων μνημείων».
Ἐ.τ.Κ. Β' 714/29-10-1965.
- 1966
135. Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Γεωργίας καὶ Οἰκονομικῶν ὑπ' ἄρ. Ε. 5190/12-2-1966 «Περί ἀπαλλοτριώσεως ἀγροτικῶν ἐκτάσεων ἐν τῷ Νομῷ Χαλκιδικῆς πρὸς ἀποκατάστασιν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν καὶ ἀκτημόνων μικρῶν κτηνοτρόφων».
Ἐ.τ.Κ. Δ' 21/12-2-1966.
136. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν ὑπ' ἄρ. Ε. 542-2/27-6. 27-7-1966 «Περί κυρώσεως Κανονιστικῆς Διατάξεως περὶ ἐπιβολῆς φόρου 3 % ἐπὶ τῶν μετοχικῶν μισθωμάτων ὑπὲρ τοῦ Ταμείου τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος Ἁγίου Ὁρους».

Ἐ.τ.Κ. Β' 465/27-7-1966.
ΚΝ 1966, 672.

1968

137. Σχέδιον τοῦ Συντάγματος. Ἄρθρον 113.
Ἐφημερίς «Ἑσπερινή Ὠρῶ» (Θεσσαλονίκης), φ. 16-3-1968.
138. Τελικὸν Σχέδιον τοῦ Συντάγματος. Ἄρθρον 122.
Ἐφημερίς «Μακεδονία» (Θεσσαλονίκης), φ. 12-7-1968.
139. Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος. Ἄρθρον 122.
Κῶδιξ ΝοΒ 1968, 1028-1029.

1969

140. Ν.Δ. 124/15.17-2-1969 «Περὶ τῆς κατὰ τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀσκήσεως ἐποπτείας ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ Ἁγίου Ὁρους».
Ἐ.τ.Κ. Α' 28/17-2-1969.
Κῶδιξ ΝοΒ 1969, 200-201.
[Ἐφημερίς «Ὁρθόδοξος Τύπος», φ. 98 τῆς 1-3-1969, ἔνθα (σ. 4) «Διαμαρτυρία Ἁγιορειτῶν Πατέρων» (Καθηγουμένων ἹΜ Ἁγίου Διονυσίου, Γαβριήλ καὶ Ὁσίου Γρηγορίου, Βησσαρίωνος). Ἐφημερίς «Μακεδονία» (Θεσσαλονίκης), φ. 10-11-1970, σ.11, «Ἡ ἹΚ τοῦ Α.Ο. ζητεῖ τὴν ἀνάκλησιν τοῦ Ν.Δ. περὶ ἐποπτείας τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἁθῶ. Καταλύει, τονίζει, τὸ αὐτοδιοίκητον τοῦ χώρου»].

Γ'. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Ι. Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας

141. Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας 159/1933. Εἰσηγητής: Π. Μερτικόπουλος.
Φυτεῖαι Μονῶν δὲν ἀπαλλοτριοῦνται. Μὴ ἀναδρομικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ ἀρθρ. 6 τοῦ Ν. 5377/1932 περὶ ὀλοκλήρου ἀπαλλοτριώσεως κτημάτων Μονῶν Ἁγίου Ὁρους.
ΑΕΚΔ 2 (1947) 81 (ἐν περιλήψει).
Ἀποφάσεις Σ.τ.Ε.-Δ.Σ.Κ., 1939, τ. 1 (Ἀθῆναι 1933) 470-473.
142. Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, Τμῆμα Α', 348/1934. Πρόεδρος: Μιλτ. Ἀγαθόνικος, ἀντιπρόεδρος - πρόεδρος τοῦ Α' Τμ. Εἰσηγητής: Γ. Καλογήρου, πάρεδρος.
Ἐπεξεργασία σχεδίου Κανονιστικοῦ Διατάγματος περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν δυνάμει τοῦ Ν. 5377 ἐξευρισκομένων τόκων τῶν ἀπαλλοτριωθέντων ἀγιορειτικῶν μετοχιῶν. Αἱ ὁμολογίαι τοῦ δυνάμει τοῦ Ν. δανείου νομοαστικά, πάγια καὶ ἀναπαλλοτριῶται καὶ ἔντοκοι πρὸς 6% ἐχορηγήθησαν εἰς τὰς Ἱ. Μονὰς τοῦ Ἁγίου Ὁρους ὡς τίμημα τῶν ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων αὐτῶν. Τὸ σχέδιον Διατάγματος καλῶς ἔχει ὡς σύμφωνον πρὸς τὴν χορηγηθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν. Βησσαρίωνος Γρηγοριάτου, Τὸ μετοχιακὸν ζήτημα, σ. 22-24.

Μοναχού 'Αγίου Όρους' ή κτήσις τῆς ἑλληνικῆς ἰθαγενείας ὑπὸ παντός μονάζοντος ἐν 'Αγίῳ Ὁρει, ἔστω καὶ ἄλλογενοῦς, μετὰ τὴν πρόσληψιν αὐτοῦ ὡς μοναχοῦ ἢ δοκίμου, ὑποχρεωτικὴ κατ' ἄρθρ. 103 τοῦ Συντάγματος· ἢ οὕτω πως κτωμένη ἑλληνικὴ ἰθαγένεια ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἀποβάλλεται μετὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν ἐγκατάλειψιν, ἀνευ προθέσεως ἐπανόδου, τοῦ ἑλληνικοῦ ἐδάφους· ἀφαίρεσις, κατ' ἀκολουθίαν, τῆς ἑλληνικῆς ἰθαγενείας ἀπὸ ἀγιορείτην μοναχὸν βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Πρ.Δ. τῆς 12/13 Αὐγούστου 1927, νόμιμος.

'Αποφάσεις Σ.τ.Ε. - Δ.Σ.Κ., 1954, τ. 2 ('Αθήναι 1961) 1606 - 1607.

ΑΕΚΔ 9 (1954) 252-258 (μετὰ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ Μ. Στασινοπούλου).
ΕΕΝ 22 (1955) 268.

Θέμις 65 (1954) 1056.

Revue Hellénique du Droit International 7 (1955) 303.

149. Συμβούλιον τῆς 'Επικρατείας, Τμῆμα Β', 938/1963.

Φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ Μονῶν· ὄχι τρίτων· ἀπαλλαγαὶ προϊόντων, ὄχι εἰσοδημάτων ἐξ ἐπιχειρήσεων.

ΝοΒ 11 (1963) 1226.

150. Συμβούλιον τῆς 'Επικρατείας, 'Ολομέλεια, 1267/1966. Εἰσηγητής: Κ. Πασσαδός.

Δοτὴ αὐτοδιοικήσεως 'Αγίου Όρους· ὄρια νομοθετικῆς ἐπεμβάσεως· ἀπρόσβλητον πράξεων ἐσωτερικῆς διοικήσεως.

'Αρχεῖον Νομολογίας 18 (1967) 211.

'Επιθ. Δ.Δ.Δ.Δ. 10 (1966) 402.

ΝοΒ 14 (1966) 1159.

151. Συμβούλιον τῆς 'Επικρατείας, 'Ολομέλεια, 869/1967. Προεδρεύων: Μ. Στασινοπούλος, ἀντιπρόεδρος. Εἰσηγητής: *Θθ. Κυριακός. Δικηγόροι: 'Ι. Πουλᾶκος, 'Α. Γιαννουλάτος, πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

'Αγιον Όρος· ἀκίνητος περιουσία τούτου ἀναπαλλοτριώτος ὁπουδῆποτε κειμένη· ἄρθρ. 181 Καταστατικοῦ Χάρτου κατισχύει τοῦ ἄρθρ. 24 Α.Ν. 1850/1939. πάντως διάταξις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, μὴ ἀφορῶσα τὴν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος κατοχυρωμένην αὐτοδιοίκησιν, δύναται νὰ τροποποιηθῆ ὑπὸ κοινοῦ νόμου.

'Αποφάσεις Σ.τ.Ε. - Δ.Σ.Κ., 1967, τ. 2 ('Αθήναι 1968) 1009-1011.

ΑΕΚΔ 22 (1967) 54-55 (μετὰ παρατηρήσεων τοῦ δικηγόρου Βα.τ. Ν. Κουντούρη, σ. 55-56).

'Επιθ. Δ.Δ.Δ.Δ. 11 (1967) 320-321 (ἐν περιλήψει).

ΝοΒ 15 (1967) 686-687.

[Βλ. ἄρ. 65].

II. *Αρειος Πάγος

152. *Αρειος Πάγος, Τμῆμα Β', 364/1929. Εἰσηγητής: 'Ε. Παντόπουλος.

Διοικητὰ 'Αγίου Όρους· ἐξομοίωσις νομάρχῃ· οὐκ ἰδιάζουσα δοσιδικία· ἀρνητικὴ σύγκρουσις ἀρμοδιότητος· ἄρισις ὑπ' 'Αρείου Πάγου.

Θέμις 40 (1929) 621.

153. *Αρειος Πάγος, Τμῆμα Β', 204/1938. Εἰσηγητής: Γ. 'Αντωνακάκης.

Σύνθεσις πενταμελούς Ἐφετείου· ἀναπλήρωσις ἐνὸς τῶν ἐφετῶν διὰ πρωτοδίκου, μετασχόντος εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ συμβουλίου τοῦ ἐκδόντος τοῦ ἐπὶ τῆς αὐτῆς κατηγορίας βούλευμα. Ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ ἄρθρου 8, παρ. 2 τοῦ Ψηφίσματος δὲν ἀφορᾷ καὶ εἰς τὸν εἰσαγγελέα· ἀνάγκωσις ἐκθέσεως ἐνόρκου ἐξετάσεως κατ' ἄρθρ. 121 καὶ 124 Π.Δ. μοναχοῦ δημοσίου δικαίου τῆς κυριάρχου Μονῆς Ἀγίου Ὁρους καὶ ὄχι τῆς ἐξηρητημένης Σκῆτης.

ΑΕΚΑ 9 (1954) 166

Ἀρχεῖον Ποινικῶν Ἐπιστημῶν 2 (1938) 238-239.

154. Ἄρειος Πάγος, Τμῆμα Α', 401/1959. Πρόεδρος: Κ. Καυκάς. Εἰσηγητής: Ἐμμ. Καζαμπάκας. Δικηγόροι: Δημ. Παπαδημητρίου, Παν. Παναγιωτᾶκος.

Κληρονομία μοναχῶν Ἀγίου Ὁρους· κτηθέντα μετὰ κουράν· περιέλευσις εἰς Μονὴν μετανοίας μετὰ θάνατον μοναχοῦ· εὐθύνη κληρονόμου Μονῆς ἐναντι πιστωτῶν μοναχοῦ· μόνον ἐφ' ὅσον τὰ χρέη αὐτοῦ ἐδημιουργήθησαν τῇ ἐγγράφῳ συγκαταθέσει Μονῆς· ἀνάγκη μνείας ἐν δικογράφῳ ἀγωγῆς πιστωτοῦ κατὰ Μονῆς· ἔννοια ἄρθρ. 101 Καταστατικοῦ Χάρτου Ἀγίου Ὁρους· χαρακτήρ ὡς δημοσίας τάξεως· ἡ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἐπίκλησις τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. τοῦτου ἐλλείψεως εὐθύνης δὲν συνιστᾷ κατάχρησιν δικαιώματος. Ἐπὶ τοιούτων περιπτώσεων ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 281 ΑΚ.

ΑΕΚΑ 14 (1959) 216-217.

ΕΕΝ 26 (1959) 954.

ΝοΒ 7 (1959) 1250.

Δ. Μπάκουλα, Ἡ Νομολογία τοῦ Ἄρειου Πάγου, 13 (1959) 703.

Θ. Ν. Κοζύρη, Σύλλεξις ἀποφάσεων... ΑΕΚΑ 19 (1964) 100-101 (ἐν περιλήψει). [Ἐπικυροῖ τὴν ὑπ' ἄρ. 88/1958 ἀπόφασιν Ἐφετείου Λαρίσης. Βλ. ἄρ. 162. Contra: Ν.Σ.Κ. 638/1959. Βλ. ἄρ. 193].

155. Ἄρειος Πάγος, Τμῆμα Γ', 555/1961. Εἰσηγητής: Κων. Παπαϊωάννου. Δικηγόροι: Παν. Παναγιωτᾶκος, Ἴ. Λαμπρινόπουλος.

Μοναχοὶ Ἀγίου Ὁρους· τίνες αἱ περὶ Κληρονομικοῦ Δικαίου αὐτῶν ἰσχύουσαι διατάξεις· ἀπόδειξις μοναχικῆς ιδιότητος Ἀθωίτου· ἰσχύς ἀποδεικτικῆς δυνάμεως τῶν ὑπὸ μοναστηριακῶν ἀρχῶν τοῦ Ἀγίου Ὁρους ἐκδιδομένων πιστοποιητικῶν· πότε ταῦτα παρέχουσι πλήρη ἀπόδειξιν προσκτιθέσως μοναχικῆς ιδιότητος ὑπὸ Ἀθωίτου κατ' ἐφαρμογὴν σύννομον τῶν ἄρθρ. 37 Ν.Δ. τῆς 10/16-9-1926 «Περὶ κυρώσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου Ἀγίου Ὁρους» καὶ 251, 351, 396, 400, 405, 433, 453 καὶ 456 Πολ. Δικονομίας.

ΑΕΚΑ 16 (1961) 159-161.

Ἀρχεῖον Νομολογίας 13 (1962) 99-100.

ΕΕΝ 29 (1962) 207.

Δ. Μπάκουλα, Ἡ Νομολογία τοῦ Ἄρειου Πάγου 15 (1961) 758-760.

Ἑλληνικὴ Δικαιοσύνη 2 (1961) 1036-1038.

Ν. Δίκ. 18 (1962) 153-154.

ΝοΒ 10 (1962) 211.

Θ. Ν. Κοζύρη, Σύλλεξις ἀποφάσεων... ΑΕΚΑ 19 (1964) 103-104 (ἐν περιλήψει).

156. Ἄρειος Πάγος, Τμῆμα Α', 170/1964. Πρόεδρος: Στ. Μανρομιχάλης.

Εἰσηγητής: Χρ. Ἀποστολόπουλος. Δικηγόροι: Ἀλ. Βαμβέτσος, Παν. Παναγιωτᾶκος.

Μοναχοὶ Ἁγίου Ὁρους: διατάξεις περὶ κληρονομικοῦ δικαίου αὐτῶν ἰσχύς διατάξεως ἄρθρου 101 Κ.Χ.Α.Ο. προκειμένου περὶ Μοναχοῦ Ἀθωίτου, ἀποβιώσαντος ὀπουδήποτε ἄνευ ἀπολυτηρίου τῆς Ἱ. Μονῆς αὐτοῦ ἰσχύς διατάξεων θείων καὶ ἱερῶν κανόνων καὶ τῶν ἱερῶν παραδόσεων τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἔχουσῶν ἐπηξημένην τυπικὴν δύναμιν ἔναντι τῶν πολιτειακῶν διατάξεων τοῦ βυζαντινοῦ καὶ τοῦ νεωτέρου ἐν Ἑλλάδι δικαίου κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Συντάγματος 1952, ἰσχυουσῶν δὲ κατ' ἐξοχὴν ἐν Ἁγίῳ Ὁρει δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 188 Κ.Χ.Α.Ο., προκειμένου περὶ Μοναχοῦ Ἀθωίτου, εἰσελθόντος ἐν τῇ Ἱ. Κλήρῳ καὶ προαχθέντος ἐν βαθμῷ Ἐπισκόπου, μεθ' ἣν καθίσταται περιττὴ διὰ τούτων ἡ ἐκδοσις τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 103 Κ.Χ.Α.Ο. προβλεπομένου ἀπολυτηρίου τῆς Ἱ. Μονῆς, ὅστις διατηρεῖ μὲν τὴν μοναχικὴν ιδιότητα, λόγῳ τοῦ ἀναλλοιώτου τῆς μοναχικῆς καταστάσεως, ἀπαλλάσσεται ὁμως τῆς πρὸς τὴν Ἱ. Μονὴν ὑπεξουσιότητος, ἀτονουσῶν τῶν ἐκ ταύτης συνεπειῶν ὡς ἐκ τῶν δοθεισῶν ἐπαγγελιῶν τῆς ὑπακοῆς καὶ τῆς ἀκτιμοσύνης, αἵτινες τυγχάνουσι τελείως ἀσυμβίβαστοι πρὸς τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἐπισκόπου, ἐξ οὗ λόγου οὗτος φυσικῶς θνήσκων ἐν τῷ βίῳ ὡς Ἐπίσκοπος, κληρονομεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κοινοῦ κληρονομικοῦ δικαίου.

ΑΕΚΔ 19 (1964) 58-60.

EEN 31 (1964) 521-522.

Νο Β 12 (1964) 613.

Δ. Μπάκουλα-Χ. Σπανουδάκη, Ἡ Νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου 18 (1964) 968-970.

III. Ἐφ ε τ ε ῖ α

157. Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν, 2657/1962. Εἰσηγητής: Κωνστ. Ζαχαρής. Δικηγόροι: Ἀλ. Βαμβέτσος, Νικ. Μπαλοῦρδος, Μ. Χατζίδης.

Μοναχοὶ Ἁγίου Ὁρους: κληρονομικὸν δίκαιον αὐτῶν Μοναχὸς Ἀθωίτης εἰσελθὼν ἐν τῷ Ἱερῷ Κλήρῳ καὶ προαχθεὶς ἐν βαθμῷ Ἐπισκόπου, διατηρεῖ μὲν τὴν μοναχικὴν ιδιότητα, πλὴν ὁμως ἀτονοῦσιν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς ἀσυμβίβαστοι καὶ ἀπροσάρμοστοι πρὸς τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα, αἱ ἐκ τῶν ἐπαγγελιῶν τῆς ὑπακοῆς καὶ τῆς ἀκτιμοσύνης ἰσχύουσαι περὶ τῶν Μοναχῶν διατάξεις ὁ ἐν λόγῳ, φυσικῶς θνήσκων ἐν βαθμῷ Ἐπισκόπου, κληρονομεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κοινοῦ κληρονομικοῦ δικαίου.

ΑΕΚΔ 18 (1963) 126-127.

[Πρόκειται περὶ τῆς κληρονομίας τοῦ Εὐλογίου (Ἡλιοῦ) Κουρίλα Λαυριώτου, μητροπολίτου Κορυτσᾶς, 1880-24/4/1961. Βλ. ἄρ. 156 καὶ 166].

158. Ἐφετεῖον Θεσσαλονίκης, 143/1926. Εἰσηγητής: Ἱ. Κάββουρας.

Μοναστηριακὰ κτήματα Ἁγίου Ὁρους: ἐμπράγματα ἀγωγαὶ περὶ ἁρμοδιότητος καὶ δικαιοδοσίας ἐκκλησιαστικὰ δικαστήρια Ἁγίου Ὁρους: Καταστατικὸς Χάρτης ἀναδρομικὴ δύναμις.

ΑΕΚΔ 4 (1949) 214-215 (ἀποσπασματικῶς).

Θέμις 38 (1927) 11-12.

159. Έφετεϊόν Θεσσαλονίκης, 416/1931. Εισηγητής: Δ. Καλφαγιάννης.
Πολίτευμα 'Αγίου Όρους: δικαστική εξουσία αὐτοῦ ἑκτασὶς δικαιοδοσίας: μοναχοὶ Ἱδιορρήθμων Μονῶν ἰκανότης πρὸς κτήσιν περιουσίας: εἰδοποιία δι' ἄλλοτριὸν κινήτων: ἐμπρησμός: ἀποζημίωσις: ἐνεργητικὴ καὶ παθητικὴ νομιμοποίησις: δικαστικοὶ ὑπάλληλοι: αὐτοδικαία παῦσις ἐν τελεσιδίκῳ καταδίκῃ: οὐκ ἀνάγκη ἀπολύσεως ὑπὸ τῆς Διοικήσεως: ὑπογραμματαὺς ἀπολυθεῖς: συμμετοχὴ εἰς τὴν διεξαγωγὴν ἀποδείξεων: ἀκυρότης: κοινὴ πλάνη διὰ πρόσωπον μὴ ἔχον προσόντα δημοσίου ὑπάλληλου: Barbarius Philippus.
Θέμις 43 (1932) 572-574.
160. Έφετεϊόν Θεσσαλονίκης, 18/1935.
[Έφεσιβάλλεται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ Πρωτοδικείου Σερρών 441/1934, ἐπὶ διαφορᾶς μεταξὺ Δημοσίου καὶ IM Σίμωνος Πέτρας περὶ γαιῶν-μουλκίων. Έπικυροῦται ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις καὶ διατάσσεται ἡ ἀποβολὴ τοῦ Δημοσίου ἐκ τῶν ἐπιδίκων γαιῶν].
Έξεκηλῆ, Έργα καὶ Έμέραι, τ. Γ', Βόλος 1950, σ. 448.
[Βλ. ἀρ. 169 καὶ 170].
161. Έφετεϊόν Θεσσαλονίκης, 352/1957.
"Άγιον Όρος: Καταστατικὸς τοῦτου Χάρτης: μίσθωσις κτημάτων Μονῶν: ἀναγκαστικὴ προηγουμένη ἀπόφασις Έρᾶς Συνάξεως Προϊσταμένων: ἀκυρότης μισθώσεως ἐν ἑλλείψει ταύτης.
"Αρχεῖον Νομολογίας 9 (1958) 107-108.
162. Έφετεϊόν Λαρίσης, 88/1958. Εισηγητής: Θεμ. Παπαθεοδώρου. Δικηγόροι: Άλκ. Γκέσκος, Λεων. Δημητρίου, Κωνστ. Σούρλας.
Μοναχοὶ 'Αγίου Όρους: κληρονομικὸν δίκαιον αὐτῶν χρὴ κληρονομίας: ἀνεύθυνον Ἱ. Μονῆς πρὸς πληρωμὴν αὐτῶν ἐφ' ὅσον συνήφθησαν ὑπὸ ἀποβιάσαντος Μοναχοῦ ἀνευ προηγουμένης ἐγγράφου συγκαταθέσεως τῆς οἰκείας μοναστηριακῆς ἀρχῆς κατ' ἄρθρ. 101 Καταστατικοῦ Χάρτου 'Αγίου Όρους: ἐπὶ τοιοῦτων περιπτώσεων ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 281 Α.Κ.
ΑΕΚΔ 13 (1958) 201-202.
[Βλ. ἀρ. 154].
- IV. Πρωτοδικεῖα
163. Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, 7922/1954. Εισηγητής: Κ. Δάρας. Δικηγόροι: Ά. Τζαβάρας, Έλ. Δουρογιάννη, Εὐστρ. Χατζηκωνσταντίνου.
"Άγιον Όρος: νομικὴ σύστασις αὐτοῦ: Ἱ. Καλύβη, ἀνήκουσα εἰς κυρίαρχον Ἱ. Μονὴν, στερεῖται ἰδίας νομικῆς προσωπικότητος: κληρονομικὸν δίκαιον Μοναχῶν 'Αγίου Όρους: Μοναχοὶ τῆς Ὁρθοδόξου Έκκλησίας τῆς Έλλάδος: κληρονομικὸν δίκαιον αὐτῶν: ἀπόδειξις τῆς ἰδιότητος Μοναχοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 Ν.Δ. 1918/1942: ἐπιτρεπτόν καὶ ἐμμάρτυρον μέσον.
ΑΕΚΔ 9 (1954) 165-168
164. Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, 11368/1955. Εισηγητής: Άρ. Καλύβας. Δικηγόροι: Ἱ. Μόσχος, Έλ. Ντάλλα-Δουρογιάννη, Εὐστρ. Χατζηκωνσταντίνου.

Ἁγιον Ὅρος· ἀσκήσις ἐσωτερικῆς διοικήσεως ἐν Ἱ. Μοναῖς αὐτοῦ· διορισμός δικηγόρων ὑπὸ Ἱ. Μονῶν· ἀπόδειξις τῆς ιδιότητος Μοναχοῦ ἀνήκοντος εἰς Ἱ. Μονὴν ὑπαγομένην εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος κατ' ἄρθρ. 1 Ν.Δ. 1918/1942· ἀπόδειξις τῆς αὐτῆς ἀνταποδεικτικῆς ἐνεργουμένη, νόμιμος. ΑΕΚΔ 11 (1956) 70-72.

165. Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, 20010/1959. Εἰσηγητής: Μ. Κροντήρης. Δικηγόροι: Λ. Φλωράκης, Κ. Σμυρνιώτης.

Μοναχοὶ Ἁγίου Ὁρους· συνέπειαι ἐκ τῆς προσκτήσεως μοναχικῆς ιδιότητος· στέρησις δικαιοπρακτικῆς ἰκανότητος· ὄρισμός τοῦ Μοναχοῦ· ἀπόδειξις μοναχικῆς ιδιότητος. ΑΕΚΔ 15 (1960) 57-58.

166. Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, 14608/1962. Εἰσηγητής: Κωνστ. Καινούργιος. Δικηγόροι: Μ. Χατζίδης, Ἄλ. Βαμβέτσος, Θωμᾶς Δ. Κωνσταντινίδης, Νικ. Μάτσης.

Ὁμάς πραγμάτων· ἀντικείμενον ἐμπραγμάτων ἐννόμων σχέσεων δὲν ἀποτελεῖ ἡ ὁμάς, ἀλλὰ μόνον τὰ κατ' ἰδίαν ἀποτελοῦντα αὐτὴν πράγματα· Μοναχοὶ Ἁγίου Ὁρους· κληρονομικὸν δικαίον αὐτῶν· Μοναχός, εἰσελθὼν ἐν τῷ Ἱ. Κλήρῳ καὶ προαχθεὶς ἐν βαθμῷ Ἐπισκόπου, διατηρεῖ μὲν ἀκεραίαν τὴν μοναχικὴν ιδιότητα, πλην ὅμως ἀτονοῦσιν ὑπὲρ αὐτοῦ αἱ περὶ κληρονομικοῦ δικαίου Μοναχῶν ἰσχύουσαι διατάξεις, ὡς ἀσυμβίβαστοι πρὸς τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα· Μοναχός, θνήσκων ἐν βαθμῷ Ἐπισκόπου, κληρονομεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κοινοῦ κληρονομικοῦ δικαίου.

ΑΕΚΔ 18 (1963) 127-129.

[Βλ. ἀρ. 156].

167. Πρωτοδικεῖον Βόλου, 144/1958. Εἰσηγητής: Ἁγαθ. Παπακωνσταντίνου. Δικηγόροι: Ἄλκ. Γκέσκος, Κλ. Παπαναστασίου, Λεων. Δημητρίου.

Μοναχοὶ Ἁγίου Ὁρους· κληρονομικὸν δικαίον αὐτῶν· χρέη κληρονομίας· ἀνεύθυνον Ἱ. Μονῆς πρὸς πληρωμὴν αὐτῶν, ἐφ' ὅσον συνήφθησαν ὑπὸ τοῦ ἀποβιώσαντος Μοναχοῦ ἄνευ προηγουμένης ἐγγράφου συγκαταθέσεως τῆς οἰκείας μοναστηριακῆς ἀρχῆς κατ' ἄρθρ. 101 Καταστατικοῦ Χάρτου Ἁγίου Ὁρους· ἐπὶ τοιούτων περιπτώσεων ἀνεφάρμοστον ἄρθρον 281 Α.Κ.

ΑΕΚΔ 13 (1958) 202-203.

168. Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης, 751/1924. Εἰσηγητής: Γ. Ζαμπέτας, ἔμμ. πάρεδρος.

Σύμβασις μεταξὺ ἀπόντων· τόπος καὶ χρόνος· τέλεισις δι' ἐπιστολῆς ἢ τηλεγραφήματος· καταβολὴ τιμήματος· δεδικασμένον ἐκ Κανονισμοῦ μεταξὺ Μονῶν Ἁγίου Ὁρους.

Θέμις 35 (1924-1925) 428-429.

169. Πρωτοδικεῖον Σερρών, 620/1933.

[Διαφορὰ μεταξὺ Δημοσίου καὶ ἹΜ Σίμωνος Πέτρας ἐπὶ γαιῶν-μουλκίων].

Ἱεζεκιήλ, Ἔργα καὶ Ἡμέραι, τ. Γ', Βόλος 1950, σ. 448.

[Βλ. ἀρ. 160 καὶ 170].

170. Πρωτοδικεῖον Σερρών, 441/1934.

[Διαφορά μεταξύ Δημοσίου καὶ IM Σίμωνος Πέτρας ἐπὶ γαιῶν-μουλκίων. Ἑττά-
ται τὸ Δημόσιον].

Ἰεζεκιήλ, Ἔργα καὶ Ἡμέραι, τ. Γ', Βόλος 1950, σ. 448.

[Βλ. ἀρ. 160 καὶ 169].

171. Πρωτοδικεῖον Χαλκιδικῆς, 90/1953. Πρόεδρος-Εἰσηγητής: Δ. Θεοδο-
σόπουλος. Δικηγόροι: Ἄθ. Γεροχρίστος.

Μοναχοὶ Ἄγιου Ὁρους: τύχη ὑφισταμένων συγγενικῶν δεσμῶν ἐξ αἵματος μετὰ
τὴν κουράν· δικαστικὴ ἀντίληψις προκειμένου περὶ Μοναχῶν· σχετικὴ αἴτησις
Ἱ. Μονῆς, ἀφορδοῦσα Μοναχὸν κοινοβιότην, στερούμενον περιουσίας κατὰ τὸν
νόμον, ἀνομιμοποίητος ἔλλειπει ἐννόμου συμφέροντος· ἐν πάσῃ περιπτώσει
ἀνάγκη γνωμοδοτήσεως συγγενικοῦ συμβουλίου· τρόπος συγκροτήσεως αὐτοῦ.
ΑΕΚΔ 8 (1953) 274-276.

172. Πρωτοδικεῖον Χαλκιδικῆς (Προεδρική), 20/1954. Προεδρεύων: Πανσ.
Λαμνίδης, πρωτοδίκης. Δικηγόροι: Ἄθ. Γεροχρίστος, Κ. Αἰκατε-
ρινάρης, Ἄ. Κατσαούνης, Ἄθ. Βουτυράς.

Ἄγιον Ὅρος: παράστασις διὰ πληρεξουσίων δικηγόρων τῶν Ἱ. Μονῶν αὐτοῦ
ἐνώπιον Δικαστηρίων· νομικὴ ἔννοια τοῦ αὐτοδιοικητοῦ τοῦ Ἄγιου Ὁρους·
ἄσκησις τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας αὐτόθι· περιπτώσεις· ἀρμοδιότης Προέδρου
Πρωτοδικῶν ἐπὶ διαφορῶν ἐκπηγαζουσῶν ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου.

ΑΕΚΔ 10 (1955) 216-220.

[Ἀφορᾶ εἰς τὴν IM Ξηροποτάμου].

173. Πρωτοδικεῖον Χαλκιδικῆς, 19/1955. Πρόεδρος Κ. Κουνουγέρης. Δι-
κηγόροι: Ἄθ. Γεροχρίστος, Ἰω. Παπαηλιάκης, Κ. Αἰκατερινάρης,
Ἄθ. Βουτυράς, Ἄρ. Κατσαούνης.

Μοναχοὶ Ἄγιου Ὁρους: ἡ παροχὴ τῶν μέσων συντηρήσεως αὐτῶν ὑπὸ τῶν Ἱ.
Μονῶν ἀνάγεται εἰς τὰ ἔργα ἐσωτερικῆς διοικήσεως καὶ τάξεως ἐκάστης Ἱ. Μο-
νῆς· δικαίωμα τοῦ Μοναχοῦ ἐπὶ τὰς τοιαύτας παροχάς, ἀναγνωριζόμενον ὑπὸ
διατάξεως τοῦ ἰσχύοντος Ἀστικοῦ Δικαίου καὶ ἐπιδιώξιμον δι' ἀγωγῆς ἐνώπιον
τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, δὲν προβάλλει νομοκανονικῶς ἰδρυμένον.

ΑΕΚΔ 10 (1955) 220-221.

[Ἀφορᾶ εἰς τὴν IM Ξηροποτάμου].

174. Πρωτοδικεῖον Χαλκιδικῆς, 88/1961. Εἰσηγητής: Ἐμμ. Βαρδάκης. Δι-
κηγόροι: Ἄθ. Γεροχρίστος, Χρ. Φυργάδης.

Δόκιμοι Μοναχοὶ Ἄγιου Ὁρους: νόμιμοι προϋποθέσεις πρὸς κατάταξιν αὐτῶν
ἐν Ἱ. Μονῇ καὶ τρόπος ἀποδείξεως τούτων.

ΑΕΚΔ 17 (1962) 204-205.

175. Πρωτοδικεῖον Χαλκιδικῆς, 7/1962. Εἰσηγητής: Ζαχ. Ζαχαρόπουλος.
Δικηγόροι: Ἄθ. Γεροχρίστος, Ἰω. Ταχουγιάννης, Ἄνδρ. Βασιλό-
πουλος.

Ἄγιον Ὅρος: ἔννοια, προστασία καὶ διαφύλαξις τῶν ἐν αὐτῷ ἀποθησαυρισμέ-

von Ierōn kειμηλιῶν ἀναπαλοτριῶτον αὐτῶν, ἀνηκόντων κατὰ πλήρες ἰδιοκτησίας δικαίωμα εἰς τὰς αὐτόθι Ἱ. Μονὰς ἢ Σκήτας.
 ΑΕΚΑ 17 (1962) 61-63.
 ΝοΒ 10 (1962) 386.

V. Λοιπὰ Δικαστήρια καὶ Συμβούλια

176. Διοικητικὸν Δικαστήριον παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Γεωργίας, 12/1929.
 Εἰσηγητής: Ν. Ἐλευθεριάδης.
 Μοναστηριακὸν δόσος τοῦ Ἁγίου Ὁρους· κτήσεις κατ' ὀθωμανικὸν νόμον· δημόσiai γαῖαι· τίτλοι· ἀναγνώρισεις ὑπὸ Συνθήκης Ἀθηνῶν· ἔκτασις καὶ προϋποθέσεις.
 Θέμις 41 (1930) 458-459.
177. Εἰδικὸν Δικαστήριον Σ[υντακτικῆς] Π[ράξεως] 6/1945 Θεσσαλονίκης, 168/27-9-1947.
 [Καταδικάζεται ὁ Μοναχὸς ἀγιορείτης Καισάριος (Κωνσταντῖνος Γιάνεφ, εἰς ἐκ τῶν δύο Βουλγάρων δικασθέντων τὴν 26-9-1947) εἰς φυλάκισιν 12 ἐτῶν. Βλ. Στ. Ἱ. Παπαδάτου, Αἱ σλαβικαὶ διεισδύσεις, σ. 32: «πολλοὶ ἄλλοι δι' ἐτέρων ἀποφάσεων τοῦ αὐτοῦ Δικαστηρίου κατεδικάσθησαν»].
178. Εἰδικὸν Δικαστήριον Σ[υντακτικῆς] Π[ράξεως] 6/1945 Θεσσαλονίκης, 394/1947.
 [Κηρῦσσονται ἔνοχοι τέσσαρες Ρῶσοι καὶ δύο Βούλγαροι τὴν καταγωγὴν Μοναχοὶ Ἀγιορείται καὶ καταδικάζονται εἰς διαφόρους ποινάς, διότι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν Ἑλλάδι ξένης κατοχῆς συνειργάσθησαν μετὰ τοῦ ἐχθροῦ κατὰ τρόπον ἀνάξιον Ἑλλήνου πολίτου].
 Βλ. Ν. Γ. Μυλωνάκου, Ἁγιον Ὁρος καὶ Σλάβοι. Ἀθῆναι 1960, σ. 127. Στ. Ἱ. Παπαδάτου, Αἱ σλαβικαὶ διεισδύσεις, σ. 32.
179. Μονομελὲς Πλημμελειοδικεῖον Θεσσαλονίκης, 4101/1954.
 [Εἰσαγωγὴ ἐντὸς τῆς χερσονήσου τοῦ Ἁγίου Ὁρους δύο θηλέων ζῶων, παρὰ τὰ ἀνέκαθεν κρατοῦντα].
 Βλ. περίληψιν εἰς Στ. Κότσιανου, Τὸ ἄβατον τοῦ Ἁγίου Ὁρους. «Ἀρμενόπουλος» 8 (1954) 731, σημ. 1. [Βλ. ἀρ. 130].
180. Συμβούλιον Πλημμελειοδικῶν Καβάλας, 145/1964. Πρόεδρος: Μιχ. Καλεῦρας. Μέλη: Στέργ. Κανάκης, Εὐ. Δασκαλάκης.
 Ἁγιον Ὁρος· ἀπονομή τῆς Ποινικῆς Δικαιοσύνης ἐν αὐτῷ· διὰ τὰ ὑπὸ παντὸς καὶ ὑπὸ Ἀθωιτῶν Μοναχῶν διαπραττόμενα ἐντὸς τῆς περιφέρειας τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐγκλήματα τοῦ κοινοῦ Ποινικοῦ Δικαίου ἀρμόδια ὄργανα πρὸς ἀνάκρισιν καὶ ἐκδίκασιν τυγχάνουσι τὰ ἀρμόδια κοινὰ Ποινικὰ Δικαστήρια τῆς Θεσσαλονίκης· ἡ τοιαύτη ἀποκλειστικὴ ἀρμοδιότης τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ Ποινικῶν Δικαστηρίων ἀργεί προκειμένου περὶ διαπράξεως ὑπὸ παντὸς Ἀθωίτου τινὸς τῶν ἀνω ἐγκλημάτων ἐκτὸς τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἀρμοδίον καθισταμένων τῶν κατὰ τόπους κοινῶν Ποινικῶν Δικαστηρίων· φορολογικὰ προνομία ὑπὲρ τοῦ Ἁγίου Ὁρους· ἐπάλληλος αὐτόθι ἐφαρμογὴ ἢ μὴ τῶν περὶ λαθρεμπορίας ποινικῶν διατάξεων· ἀρμοδιότης τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ Ποινικῶν Δικαστηρίων πρὸς ἐκδίκασιν

τῶν ὑπὸ τούτων προβλεπομένων καὶ διωκομένων, ὑπὸ Ἀθωιτῶν διαπραττομένων, ἐγκλημάτων.

Ἄρμενόπουλος 18 (1964) 536-542.

ΔΕΚΔ 19 (1964) 109-114.

Δ'. ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Ι. Ἐπίσημοι Γνωμοδοτήσεις

181. Ν. Π. Ἐλευθεριάδης, Εἰδικὸς Νομικὸς Σύμβουλος Ὑπουργείου Γεωργίας, 26906/25-4-1920.

Περὶ τῆς ὑπὸ τῆς Ἰ. Μονῆς Σίμωνος Πέτρας διεκδικήσεως τῶν τσιφλικίων Κακάρα καὶ Βερνάρ, περιοχῆς Σερρών.

Θέμις 33 (1922-1923) 175-176.

182. Γ. Γεωργιάδης, Νομικὸς Σύμβουλος Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τὴν ὑπ' ἀρ. 46/22-9-1921 γνωμοδότησιν τῆς Ὀλομελείας Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

Ἡ Βατοπεδίου ἐγείρει ἀξίωσιν κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ζητοῦσα τὴν λιμνοθάλασσαν Μπουροῦ ἢ Πουροῦ [Πόρτο Λάγο] ἐν Δ. Θράκῃ· κατάληψις ὑπὸ Σουλτάνου τῆ 1821· παραγραφή ἰδιωτικῶν δικαίων· περιέλευσις τῆ ἑλληνικῆ Δημοσίῳ.

Θέμις 35 (1924-1925) 29-32.

[Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς ἩΜ Βατοπεδίου καὶ Δημοσίου ἐλλῆξε τῆ 1952. Βλ. ΑΠΞ 1952, τχ. 24-25, σ. 383. Βλ. ἀρ. 86, 87, 120, 183, 215, 216].

183. Ν. Π. Ἐλευθεριάδης, Εἰδικὸς Νομικὸς Σύμβουλος Ὑπουργείου Γεωργίας, πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας, 43479/27-6-1922.

Περὶ λιμνοθάλασσης Μπουροῦ.

Θέμις 33 (1922-1923) 314-320.

[Βλ. ἀρ. 86, 87, 120, 182, 215, 216].

184. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Διεύθυνσιν Κτημάτων, 184661/12-12-1923.

Περὶ ἀξιώσεως τῆς ἩΜ Διονυσίου ἐπὶ ἀκινήτου εὐρισκομένου ἐν Ὀρφάνι τῆς περιοχῆς Πραβίου (Ἐλευθερουπόλεως).

Ὑπογρ.: Κ. Ἀντωνόπουλος, Δικαστικὸς Σύμβουλος.

Θέμις 34 (1923-1924) 527-528.

185. Ν. Π. Ἐλευθεριάδης, Εἰδικὸς Νομικὸς Σύμβουλος, πρὸς τὴν Διεύθυνσιν Δημοσίων Κτημάτων, 133399/30-6-1924.

Διεκδικήσις τσιφλικίων «Πατρικῶν» καὶ «Ἀχινῶν» ὑπὸ ἩΜ Ἐσφιγμένου.

Θέμις 36 (1925) 28-32.

186. Γεώργ. Π. Χοϊδᾶς, Ἀντεισαγγελεὺς Ἀρείου Πάγου, πρὸς τὴν Διοίκησιν Χωροφυλακῆς Σάμου, 19/27-3-1930.

Ἱερομόναχοι Ἁγίου Ὄρους ἐκτός τόπου διαμονῆς τῶν ἀπέλασις δι' ἀστυνομίας, ἕκτασις.
Θέμις 41 (1930) 796-797.

187. Λυσ. Κουμανταράκης πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν, Β' Διευθύν-
σιν Πολιτικῶν Ὑποθέσεων, Τμήμα III, 1152/912/22-3-1933.

Μοναί τοῦ Ἁγίου Ὄρους· Γεροντία· ἀναστολή λειτουργήματος ἀποκαλυφθει-
σῶν καταχρήσεων· δικαίωμα Ἱερᾶς Κοινότητος πρὸς ἐπαναφορὰν Γεροντίας·
οὐ δικαίωμα Ἡγουμένου πρὸς ἐπαναφορὰν.
Δικαστικὴ 7 (1935) 34.

188. Γεώργ. Π. Χαϊδᾶς, πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, 35/30-9-1933.

Σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας· Ἱερομόναχοι Ἁγίου Ὄρους· Παλαισημε-
ρολογία· ἱερωργία ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον ἐκτός Ἁγίου
Ὄρους.
Ἐκκλησία 12 (1934) 337-339.
Θέμις 44 (1933) 749-751.
[βλ. ἀρ. 186].

189. Σ. Ταλιαδοῦρος, Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης, πρὸς τὸν Εἰσαγγελεᾶ Ἐφε-
τῶν Κρήτης, Συμβολαιογράφους Κράτους καὶ Συλλόγους, 64969/
67125/27-10-1933.

Περὶ τοῦ πολιτεύματος, αὐτοδιοικήσεως, συμβολαίων, κ.ἄ. τοῦ Ἁγίου Ὄρους.
Δικαστικὴ 6 (1934) 344-348.
Θέμις 44 (1933) 780.

190. Ν. Χ. Ἀναγνωστόπουλος, Εἰσαγγελεὺς Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης, πρὸς
τὸν ἀνακριτὴν τοῦ Γ' Τμήματος Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης, 7575/27-9-
1939.

Ἀδικήματα διαπραχθέντα ἐν Ἁγίῳ Ὄρει· ἕκτασις αὐτονομίας τούτου κατὰ
Σύνταγμα 1927· ἀρμοδιότης δι' ἀδικήματα ταῦτα.
Θέμις 52 (1941) 91.

191. Χρ. Στεφανόπουλος, Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους παρὰ τῷ Ὑπουρ-
γεῖῳ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον
Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀρ. 3821/1943 ἐγγράφου τῆς Πρυτανείας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθη-
νῶν περὶ ἀπωλείας τῆς ἐλληνικῆς ἰθαγενείας ὑπὸ τοῦ Μοναχοῦ Εὐλογίου Κου-
ρίλα Λαυριώτου ὡς ἀναχωρήσαντος ἐξ Ἁγίου Ὄρους καὶ ἀναδεχθέντος δημοσίαν
ἵπηρεσίαν ἐν ξένῳ κράτει.
Εὐλογίου Κουρίλα, Πανεπιστημιακά. Τὸ κράτος τῆς ἀληθείας. Ἀθῆναι 1944,
σ. 206-211. βλ. Ἐγγραφον ὑπ' ἀρ. 1821/18-2-1943 Πρυτανείας Πανεπιστημίου
Ἀθηνῶν, ἐνθ. ἀν., σ. 203-206.

192. Χαρ. Χόντζογλου, Ἀντεισαγγελεὺς παρὰ Πρωτοδικαῖς Θεσσαλονί-
κης, πρὸς τὴν Διοίκησιν Χωροφυλακῆς Θεσσαλονίκης, 14298/3-
11-1952.

"Άγιον Όρος: Ισχύον πολίτευμα: Ίερά Ίπιστασία: διά τήν συνδρομήν πρὸς ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως τῆς Ίερᾶς Ίπιστασίας δὲν ἀπαιτεῖται εἰδικὴ διαταγὴ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἁγίου Ὁρους: προϋποθέσεις πρὸς διαμονήν εἰς Ἁγιον Ὁρος λαϊκῶν πρὸς ἐργασίαν.
ΑΕΚΔ 8 (1953) 247-248.
Θέμις 64 (1953) 773-774.

193. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Α', 638/1959.
Μοναχοῦ ἀνήκων εἰς ἰδιόρρυθμον Μονήν τοῦ Ἁγίου Ὁρους δικαιούται νὰ διαθέσῃ ἐν ζωῇ τήν μετὰ τήν κουράν του κτηθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ περιουσίαν.
Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 1 (1959) 83 (ἐν περιλήψει).
[Contra: Α.Π. 401/1959, βλ. ἀρ. 154].
194. Δ. Μπαρμπάτης, Νομικὸς Σύμβουλος Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, 9/1961.
"Άγιον Ὁρος: Δικαιοδοσία ἀγιορειτικῶν δικαστηρίων δὲν εἶναι δυνατὴ ἢ ἀποβολῇ Μοναχοῦ ἐγκατασταθέντος ἀθαιρέτως καὶ ἀνευ δικαιώματος ἐντὸς Καλύβης τῆς Ἱ. Μονῆς Ξενοφώντος Ἁγίου Ὁρους διὰ τῆς διοικητικῆς ὁδοῦ, ἀλλὰ μόνον δι' ἀποφάσεως τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, καθ' ὅσον τὰ ἀγιορειτικὰ δικαστήρια δὲν ἔχουν δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀστικῆς φύσεως διαφορᾶς.
Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 3 (1961) 168 (ἐν περιλήψει).
195. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Α', 980/1961. Πρόεδρος: Χ. Βασιλακόπουλος. Εἰσηγητῆς: Π. Σοφιανόπουλος, πάρεδρος.
Ἡ ἐν Ἁγίῳ Ὁρει παραγομένη ξυλεια δὲν ἀπαλλάσσεται τοῦ φόρου κύκλου ἐργασίων.
Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 3(1961) 251 (ἐν περιλήψει).
196. Κ. Κόλλιας, Εἰσαγγελεὺς Ἀρείου Πάγου, πρὸς τήν Ἱεράν Κοινότητα Ἁγίου Ὁρους Ἄθω, Καρυάς, 36/1962.
Κληρικοί: διάκρισις αὐτῶν ὄρκος ἐπὶ ἱερωσύνη ἐνώπιον κοινῶν δικαστηρίων ἐφαρμογὴ μόνον ἐπὶ χειροτονημένων Μοναχοῖ μὴ χειροτονημένοι δὲν δίδουσι τοιοῦτον ὄρκον: ἕκτασις ἐφαρμογῆς καὶ ἐπὶ Μοναχῶν Ἁγίου Ὁρους.
ΑΕΚΔ 18 (1963) 181-182.
ΕΕΝ 30 (1963) 670.
ΝοΒ 11 (1963) 702.
Θ. Ν. Κοζύρη, Σύλλεξις ἀποφάσεων... ΑΕΚΔ 19 (1964) 104 (ἐν περιλήψει).
197. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Α', 123/1962. Πρόεδρος: Χ. Βασιλακόπουλος. Εἰσηγητῆς: Κ. Τσαγκαράκης, πάρεδρος.
Ἐξ ἀποφάσεως δι' ἧς ἀπερρίφθη ἀγανωριστικὴ ἀγωγή περὶ κυριότητος διὰ λόγους τυπικούς, οὐδὲν συνάγεται περὶ τῆς κυριότητος τινὸς τῶν διαδίκων, οὐδὲ τῆς προσεπικληθείσης ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου Δημοσίου καὶ μὴ παρεμβάσης Ἱ. Μονῆς Ἁγίου Παύλου.
Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 4 (1962) 23 (ἐν περιλήψει).
198. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Α', 361/1963. Προεδρεύων: Μ. Σταυρόπουλος, ἀντιπρόεδρος. Εἰσηγητῆς: Κ. Τσαγκαράκης, πάρεδρος.

Δὲν ἀποτελεῖ ἐξαγωγήν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἢ ἐξαγωγή ἐξ 'Αγίου Όρους πρὸς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα εἰδὼν ὅν ἀπαγορεύεται ἡ ἀπομάκρυνσις ἐξ αὐτοῦ.

Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 5 (1963) 70 (ἐν περιλήψει).

199. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Β', 408/1963. Προεδρεύων: Δ. Μπαρμπάτης, ἀντιπρόεδρος. Εἰσηγητής: Ε. Μέλλιος, πάρεδρος.

Διὰ τὴν παραλαβὴν τῆς ἀλληλογραφίας ἀπλῆς καὶ ουστημένης τῶν Μοναχῶν τῆς ἐν 'Αγίῳ Όρει Σκήτης τοῦ 'Αγίου 'Ανδρέου παρὰ τοῦ Γραφείου Τ.Τ.Τ. Καρυῶν ὑπὸ τοῦ ἐντεταλμένου παρὰ τῆς Μονῆς Μοναχοῦ, ἀπαιτεῖται καὶ εἰδικὴ ἐγγραφὸς ἐξουσιοδότησις τῶν Μοναχῶν. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν παραλαβὴν δεμάτων καὶ ἐπιταγῶν.

Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 5 (1963) 90 (ἐν περιλήψει).

200. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Β', 456/1963. Προεδρεύων: Δ. Μπαρμπάτης, ἀντιπρόεδρος. Εἰσηγητής: Ε. Κουρουσόπουλος, πάρεδρος.

Τὰ ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ 'Αγίου Όρους παραγόμενα ἀγροτικὰ προϊόντα καὶ πωλούμενα εἴτε ἐντὸς αὐτῆς εἴτε ἐκτὸς αὐτῆς δὲν ὑπόκεινται εἰς παρακράτησιν 3 % λόγῳ ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ ΟΓΑ κατὰ τὸ ἀρθρ. 10, παρ. 9 τοῦ Ν. 4169/1961.

Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 5 (1963) 97 (ἐν περιλήψει).

201. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Γ', 864/1963. Προεδρεύων: 'Α. Χατζηδάκης, νομικὸς σύμβουλος. Εἰσηγητής: Α. Καλλέργης, πάρεδρος.

Αἱ κατὰ τοὺς Νόμους 5377/1932 καὶ 324/1945 πρὸς τὰς Μονὰς τοῦ 'Αγίου Όρους καταβολαί, δὲν παραγράφονται ἀκόμη καὶ διὰ τὸν πέραν τῆς πενταετίας ἀπὸ τῆς ἐγγραφῆς τῶν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν χρόνον, καθ' ὅσον αὐταὶ γεννῶνται τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς Διοικήσεως πρὸς καταβολὴν τῶν.

Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 5 (1963) 161 (ἐν περιλήψει).

202. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Όλομέλεια, 617/1964. Προεδρεύων καὶ εἰσηγητής: Δ. Μαγγίδρος, νομικὸς σύμβουλος.

'Η ἐκπτώσις ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος τοῦ προϊσταμένου Γεροντίας 'Ι. Μονῆς τοῦ 'Αγίου Όρους ἐπέρχεται οὐχὶ μόνον συνεπείᾳ καταδικαστικῆς ἀποφάσεως μετὰ τὴν ἐκλογὴν, ἀλλὰ καὶ συνεπείᾳ προϋπαρχούσης καὶ ἀποσιωπηθείσης κατὰ τὴν ἐκλογὴν ἀποφάσεως εἰδικοῦ δικαστηρίου, ἐπιβαλλούσης καθαίρεσιν καὶ ἀποβολὴν τοῦ μοναχικοῦ σχήματος ἐπὶ ἀνηθικῶ πράξει.

Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 6 (1964) 126 (ἐν περιλήψει).

203. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Α', 874/1965. Προεδρεύων: Δ. Μαγγίδρος, ἀντιπρόεδρος. Εἰσηγητής: 'Α. Λέκκας, νομικὸς σύμβουλος.

Κανονιστικὴ Διάταξις ψηφιοθεῖσα ὑπὸ τῆς Δισενιαυσίου 'Ιερᾶς Συνάξεως τοῦ 'Αγίου Όρους, διὰ τῆς ὁποίας ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς Μοναχοὺς ἢ προσφυγῇ εἰς τὰ ποινικὰ δικαστήρια ἄνευ προηγουμένης ἀδείας τῆς προϊσταμένης μοναστηριακῆς ἀρχῆς, δὲν ἀντίκειται εἰς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην καὶ κυρῶσαν

αὐτὸν Νομοθετικὸν Διάταγμα, ἔχει δὲ μόνον ἐσωτερικὴν ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἰσχύν, μὴ οὕσα ὑποχρεωτικὴ καὶ ἐφαρμοστέα διὰ τὰ δικαστήρια. Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 7 (1965) 191 (ἐν περιλήψει).

204. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Ὁλομέλεια, 379/1966. Πρόεδρος: Μ. Σταυρόπουλος. Εἰσηγητής: Π. Σοφιανόπουλος, νομικὸς σύμβουλος.

Ἔθως: Σύνταγμα: Ὑπουργικὴ Ἀπόφασις 5980/16-10-1965 ἐκδοθεῖσα βάσει ἄρθρ. 52 τοῦ Ν. 5351/1932 «περὶ ἀρχαιοτήτων» κήρυξις ὡς ἱστορικῶν διατηρητέων μνημείων τῶν εἰς ὄρισμένην περιοχὴν τῆς χερσονήσου τοῦ Ἁθῶ βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν κτισμάτων κλπ. λόγῳ τῆς ἐξαιρετικῆς ἀρχαιολογικῆς σημασίας.

Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 8 (1966) 83-85.

ΝοΒ 14 (1966) 382-383.

205. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Α', 995/1966. Πρόεδρος: Δ. Μαγγιώρος, πρόεδρος. Εἰσηγητής: Ἀ. Λέκκας, νομικὸς σύμβουλος.

Ὁ ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους διοριζόμενος καὶ μὴ προερχόμενος ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Γραμματεὺς τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ὡς κατέχων τακτικὴν θέσιν πληροῦσαν διαρκὴ καὶ μόνιμον ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας Διοικήσεως τοῦ Ἁγίου Ὁρους, θεωρεῖται τακτικὸς δημόσιος ὑπάλληλος καὶ ὡς τοιοῦτος δικαιούται μισθολογικῆς ἐντάξεως κατ' ἄρθρ. 3 Ν. 4464/1965 καὶ προσαυξήσεων πολυετοῦς ὑπηρεσίας.

Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 8 (1966) 205 (ἐν περιλήψει).

206. Ἀ. Λέκκας, νομικὸς σύμβουλος Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, 12/1966.

Ἡ ἀκίνητος περιουσία παντὸς ἀγιορείτου Μοναχοῦ περιέρχεται εἰς τὴν Μονὴν αὐτοῦ, ἀφ' ὅσον πρὸ τῆς κουρᾶς ἐξεχώρησε ταύτην ἐγγράφως εἰς αὐτήν, πᾶσα δὲ περιουσία κτηθείσα μετὰ τὴν κουρὰν του περιέρχεται εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ Μονῆν ὅπουδήποτε καὶ ἂν ἤθελεν ἀποβιάσει οὗτος ἄνευ ἀπολυτηρίου τῆς Μονῆς του. Δοθέντος προηγουμένως εἰς τὸν Μοναχὸν ἀπολυτηρίου διακόπτεται πᾶς δεσμὸς τούτου μετὰ τῆς Μονῆς τῆς ἐγκαταβιώσεώς του καὶ αὕτη οὐδὲν κληρονομικὸν δικαίωμα κέκτηται ἐπὶ τῆς μετὰ τὴν κουρὰν κτηθείσης περιουσίας. Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 8 (1966) 171 (ἐν περιλήψει).

207. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Γ', 1439/1967. Προεδρεύων: Ἐ. Σαμαλέας, νομικὸς σύμβουλος. Εἰσηγητής: Ἀ. Λέκκας, νομικὸς σύμβουλος.

Λόγῳ τῆς συνταγματικῆς κατοχυρώσεως τοῦ αὐτοδιοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους, τὸ Κράτος δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὰ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τῶν Ἱ. Μονῶν. Ἡ ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ ἐνᾶσκησις τῆς κατὰ τὸ Σύνταγμα ἐποπτείας τοῦ Κράτους ἀφορᾷ καὶ τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐκ μέρους τῶν μοναχικῶν ἀρχῶν τήρησεως τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου.

Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 9 (1967) 117 (ἐν περιλήψει).

208. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Ὁλομέλεια, 312/1968. Πρόεδρος: Δ. Μαγγιώρος. Εἰσηγητής: Ἀ. Λέκκας, νομικὸς σύμβουλος.

Ὁ διοικητὴς Ἁγίου Ὁρους, ἔξομοιούμενος πλήρως κατὰ βαθμὸν καὶ ἀποδοχὰς πρὸς νομάρχην, δικαιούται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν.Δ. 3436/1955.
Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 10 (1968) 21-22 (ἐν περιλήψει).

209. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Β', 873/1968. Προεδρεύων: Κ. Ρουμπάνης, ἀντιπρόεδρος. Εἰσηγητῆς: Ε. Κυριάκης, πάρεδρος.
"Ἀπασα ἡ κινήτη καὶ ἀκίνητος περιουσία τοῦ μὴ λαβόντος ἀπολυτήριον ἢ μὴ διαγραφέντος ὑπὸ τῆς Μονῆς Ἁγίου Ὁρους, περιέρχεται εἰς τὴν οἰκίαν Μονὴν τῆς μετανοίας αὐτοῦ.
Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 10 (1968) 58-59 (ἐν περιλήψει).
210. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Β', 1446/1968. Προεδρεύων: Χ. Κωστόπουλος, νομικὸς σύμβουλος. Εἰσηγητῆς: Κ. Κωνσταντινίδης, νομικὸς σύμβουλος.
Αἱ περὶ κυκλοφορίας αὐτοκινήτων δημοσίας τάξεως διατάξεις ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν αὐτοκινήτων τῶν κυκλοφορούντων εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος.
Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 10 (1968) 99-100 (ἐν περιλήψει).
211. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Β', 1491/1968. Προεδρεύων: Χ. Κωστόπουλος, νομικὸς σύμβουλος. Εἰσηγητῆς: Π. Σοφιανόπουλος, νομικὸς σύμβουλος.
Ἡ πρόσληψις δικηγόρων παρὰ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος καὶ τῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐπὶ παγία ἀντιμισθία εἶναι νόμφ ἐπιτρεπτή.
Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 10 (1968) 103 (ἐν περιλήψει).
[Βλ. ἀρ. 212].
212. Ἄ. Λέκκας, νομικὸς σύμβουλος Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, 29/1968.
Ὁ διορισμὸς δικηγόρου παρὰ τῆς Ἱ. Κοινότητος καὶ τῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους δέον νὰ γίνηται ἐν ἐκάστη οὐγκεκριμένη περιπτώσει διὰ τὴν υπεράσπισιν ὀριομένης υποθέσεως ἐνώπιον δικαστηρίου τινός, μὴ ὑπαρχούσης εὐχερείας διορισμοῦ μονίμου δικηγόρου ἐπὶ μηνιαία ἀντιμισθία.
Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 10 (1968) 117 (ἐν περιλήψει).
[Βλ. ἀρ. 211].
213. Κ. Σταμάτης, Εἰσαγγελεὺς Πρωτοδικῶν Θεσσαλονίκης, πρὸς συμβολαιογράφον Θεσσαλονίκης κ. Κ. Β., 3716/1969.
Ἀκίνητος περιουσία Μονῶν Ἀθῶν ἀναπαλλοτριῶτων ταύτης ὡς πρᾶγμα θεῖφ δικαίφ (ἀρθρ. 181 Καταστατικοῦ Χάρτου Ἁγίου Ὁρους) ἀφορᾷ τόσον τὰ ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀκίνητα τῶν Ἱ. Μονῶν, ὅσον καὶ τὰ ἐκτὸς ταύτης· τότε κάμπτεται τῆρητέα πρὸς τοῦτο διαδικασία· ἐν μὴ τῆρησει, ἀκυρότης σχετικῆς συμβάσεως κατ' ΑΚ 175· οὐ κατάργησις ἄνω διατάξεως διὰ Κ/1968 Συντακτικῆς Πράξεως· αἰτιολογία τούτου.
Ἄρμενόπουλος 23 (1969) 478-480.
214. Κ. Σταμάτης, Εἰσαγγελεὺς Πρωτοδικῶν Θεσσαλονίκης, πρὸς τὸν Συμβολαιογραφικὸν Σύλλογον Ἐφετείου Θεσσαλονίκης, 17438/6-12-1969.

Μοναστηριακά κτήματα 'Αγίου Όρους' προϋποθέσεις ἐγκύρου ἐκποιήσεως. συνταγματικότης Ν.Δ. 124/1969· χαρακτήρ ἀποφάσεων 'Ιεράς Κοινότητος' ἐγκρισίς τούτων ὑπὸ διοικητοῦ 'Αγίου Όρους' ἐν ἀνυπαρξίᾳ τοιαύτης οὐδὲν παράγουν ἔννομον ἀποτελεσμα.
'Αρμενόπουλος 24 (1970) 476-478.

II. Γνωμοδοτήσεις Νομομαθῶν

215. Κ. Πολυγένης, Γ. Στρέϊτ, Κ. Ράλλης, Δ. Παπούλιας, 1922.

Περὶ λιμνοθάλασσης Μπουρού.
Θέμις 33 (1922-1923) 158-160.
[βλ. ἀρ. 86, 87, 120, 182, 183, 216].

216. Κ. Δ. Ρακτιβάν, Δ. Παπούλιας, Δ. Δίγκας, Ν.Ν. Σαρίπολος, Κ. Μ. Ράλλης, 1924.

Θέμις 35 (1924-1925) 332-335, 349-351.
[βλ. ἀρ. 86, 87, 120, 182, 183, 215].

217. 'Ιωάν. Τσαμακίδης, δικηγόρος ἐν Καρδίτῃ, 12-10-1948.

'Αγιον Όρος' 'Ιεραὶ Μοναί' αὐτόνομον καθεστώς· Καταστατικὸς Χάρτης· σχέσεις πρὸς Σύνταγμα· ἐνοικιοστάσιον· ἰσχὺς καὶ ἐπὶ 'Αθω' δημοσία τάξις· κριτήριον χαρακτηρημοῦ μισθώσεων· διάκρισις ἀστικῶν καὶ ἀγροτικῶν μισθώσεων κατὰ ἐνκισιοστάσιον· μετόχια· ἔννοια ὡς ἀγροτικῶν.
'Αγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη 14 (1949) 121-125.
Θέμις 59 (1948) 897-899.

218. Θεμ. Δ. Τσάτσος, 1953.

'Αγιον Όρος' προνομιακὸν καθεστώς· νομικὴ φύσις αὐτοῦ· συνταγματικὴ ρύθμισις· Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ 'Αγίου Όρους, κυρωθεὶς διὰ τοῦ Ν.Δ. 10/16 Σεπτεμβρίου 1926· κῦρος καὶ δεσμευτικὸς χαρακτήρ αὐτοῦ· ἡ δεσμευτικὴ ἰσχὺς δὲν προσδίδει εἰς αὐτὸν καὶ τὴν ιδιότητα τῆς πληρότητος καὶ τῆς ὀριστικότητος· 'Εκτακτοῦ Διπλῆ 'Ιερά Σύναξις' νόμιμον τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς.
Θέμις 64 (1953) 28-430.
[βλ. ἀρ. 44, 115].

219. Θεόδ. 'Α. Οἰκονόμου, δικηγόρος, 1960.

Μοναχοὶ 'Αγίου Όρους' δικαιοπρακτικὴ αὐτῶν ἰκανότης ἐπὶ ἀκινήτων περιεληθόντων αὐτοῖς μετὰ τὴν πρόσκτησιν τῆς μοναχικῆς ιδιότητος καὶ κειμένων ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τοῦ 'Αγίου Όρους' δικαίωμα διαθέσεως ἀδείᾳ 'Ι. Μονῆς' συνπέπειαι ἐν παραλείψει· κληρονομικὸν δίκαιον αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἰδίας περιουσίας.
ΑΕΚΔ 15 (1960) 113-118.
'Αρμενόπουλος 14 (1960) 657-661.
Θ. Ν. Κοζύρη, Σύλλεξις ἀποφάσεων... ΑΕΚΔ 19 (1964) 102-103 (ἐν περιλήψει).

220. Θεόδ. 'Α. Οἰκονόμου, δικηγόρος-ἐπίτιμος πρόεδρος Δικηγορικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης, 1961.

'Επίσκοπος καρεῖς Μοναχὸς 'Αγίου Όρους πρὸ τῆς χειροτονίας αὐτοῦ εἰς 'Επίσκοπον καὶ ἐγγεγραμμένος εἰς τὸ μοναχολόγιον τῆς Μονῆς, ἀδεία τῆς ὁποίας προεξερίσθη εἰς 'Επίσκοπον, δὲν δύναται νὰ διαθέτῃ τὴν περιουσίαν του διὰ

πράξεως ἐν ζωῇ ἢ αἰτία θανάτου, ἥτις μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ περιέρχεται εἰς τὴν Μονήν.

Ἄρμενόπουλος 15 (1961) 570-576.

221. Ἰωάν. Μ. Σόντης, καθηγητῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, 6-7-1963.

Ἱεραὶ Μοναὶ Ἁγίου Ὁρους: ἀκίνητος περιουσία αὐτῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Ἁγίου Ὁρους: ἀναπαλλοτριώτων αὐτῆς: προϋποθέσεις ἄρσεως τῶν περὶ τούτου ὄρων καὶ περιορισμῶν: διαδικασία: ἀνταλλαγὴ ἀκινήτων κτημάτων ἐντὸς τοῦ Ἁγίου Ὁρους μεταξύ τῶν ἐν αὐτῷ Ἱ. Μονῶν: μεταβίβασις ἀκινήτου περιουσίας Ἱ. Σκῆτης ὑπὸ τοῦ Δικαίου αὐτῆς, γενομένη ἄνευ κηρήσεως τῶν περὶ ἄρσεως τοῦ ἀναπαλλοτριώτου προϋποθέσεων, ἄκυρος.

ΑΕΚΔ 18 (1963) 182-183.

222. Ἰωάν. Γ. Δεληγιάννης, καθηγητῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 29-5-1965.

Προϋμφωνον πωλήσεως ἐδαφικῆς ἐκτάσεως ἀνηκούσης εἰς Μονὴν Ἀθωνος ὑπὸ αἴρεινι χορηγήσεως ἀπαιτουμένης ὑπουργικῆς ἀδείας: ἔνομος ἐνέργεια ταυτοχρόνου παραδόσεως νομῆς εἰς ὑποψήφιον ἀγοραστήν: τροπὴ σχέσεως, ἐν ματιώσει αἰρέσεως, εἰς μακροχρόνιον μίσθωσιν: προϋποθέσεις καὶ ἔκτασις προστασίας μισθωτοῦ ἐν μεταγενεστέρᾳ ἐκποιήσει μισθίου εἰς τρίτον.

Ἄρμενόπουλος 19 (1965) 813-822.

Ἱ. Γ. Δεληγιάννη, Γνωμοδοτήσεις. Θεσσαλονίκη 1967, σ. 21-30.

Ε'. ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ, ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Ι. Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον

223. 1-5/Ἰουνίου 1947. Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐγκρίνουσα ἐπικυροῖ τὴν Κανονικὴν Διάταξιν «περὶ προστασίας, συντηρήσεως καὶ ταξινομήσεως τῶν ἱερῶν κειμηλίων, βιβλιοθηκῶν καὶ ἀρχείων τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἀθῶν» [Ἀρθρα 27].

Ὁρθοδοξία 22 (1947) 226-232.

224. 13-5/Ἰουνίου 1947. Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐγκρίνουσα ἐπικυροῖ τὴν Κανονικὴν Διάταξιν «περὶ τοῦ Κελλιωτικοῦ Ζητήματος». [Ἀρθρα 4].

Ὁρθοδοξία 22 (1947) 223-225.

225. Ἀπόφασις ὑπ' ἀριθμ. 558/28-10-1949 ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 238/28-7-1948 ἐγγράφου τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος.

Ἡ Ἱερά Δισεναύσιος Σύναξις ἀποφαινομένη ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τῆς ΙΜ Μεγ. Λαύρας ὑποβληθέντος ἐρωτήματος «ἂν πρέπη νά ὑλοτομῶνται τὰ ἡμερα δένδρα τὰ ὑπὸ τῶν Ἐξαρτημάτων φυτευόμενα», ἐμόρφωσε τὴν γνώμην ὅτι ἐπιτρέπεται μὲν ἡ ξύλευσις αὐτῶν τῇ ἀδείᾳ τῆς κυριάρχου Μονῆς, πρὸς ἀποκλειστικὴν ὁμῶς χρῆσιν τοῦ κελλίου καὶ οὐχὶ πρὸς πώλησιν, καὶ αἰτουμένης ὅπως ἡ Ἐκκλησία παρᾶσχη σχετικὴν ἐρμηνευτικὴν διευκρίνησιν, ἢ Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Οἰ-

κουμενικού Πατριαρχείου απεφάνθη ότι ή υπό τής 'Ι. Δισεν. Συνάξεως διατυπωθεῖσα γνώμη ἀντιτίθεται πρὸς τὸ Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν Σιγιλλιῶδες γράμμα τής 7-6-1907 καὶ τὴν Κανονιστικὴν Διάταξιν τοῦ 1947 ἐπὶ τοῦ Κελλιωτικῷ Ζητήματι. Συνοδικῶς ἐγκρίνεται ἡ ἀπαγόρευσις τής ὑλοτομῆσεως τῶν ἡμέρων δένδρων. «Πρὸς τοὺς Ἐπιστάτας καὶ Ἀντιπροσώπους τής 'Ι. Κοινότητος». ΔΕΚΑ 5 (1950) 57.

II. Ἐκκλησιαστικαὶ Ἀρχαὶ Ἀγίου Ὁρους

226. 1918. Κανονισμὸς ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τής Ἐκτάκτου Μεγάλης Τριπλῆς Συνάξεως τοῦ Ἀγίου Ὁρους-Ἀθω, τής ἀπαρτιζομένης ἐξ ἐξήκοντα ἀντιπροσώπων τῶν Ἱερῶν Μονῶν.

Ἱαγορειτικὴ Βιβλιοθήκη 15 (1950) 157-161.

227. 3-12-1925. Ἐγγραφοὶ τής Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἀγίου Ὁρους πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον καὶ τὴν Διεύθυνσιν τής Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν περὶ τιμωρίας ἀπομακρυνομένων ἀγυρτῶν Μοναχῶν Ἱαγορειτῶν. Ἐκκλησία 3 (1925) 236-237.

228. 3-12-1926. Ἐγγραφοὶ τής Ἱερᾶς Κοινότητος πρὸς τὸν Μ. Ἀρχιεπίσκοπον [Ἀθηνῶν] περὶ ἐξόδου καὶ διαμονῆς Ἱαγορειτῶν μακρὰν τοῦ Ἀγίου Ὁρους καὶ ἀνάγκης ἐπιστροφῆς αὐτῶν.

Ἐκκλησία 5 (1927) 14 (ἐν περιλήψει).

229. Ἱερὰ Κοινότης τοῦ Ἀγίου Ὁρους, 211/21-5-1929. Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ποιεῖται θερμὸτάτην ἐκκλησίαν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ δι' αὐτοῦ πρὸς πάσας τὰς Ἐκκλησιαστικὰς καὶ Πολιτικὰς Ἀρχάς, ὅπως περισυλλέξωσι πάντα Ἱαγορειτὴν περιφερόμενον ἐν τῇ πρωτεύουσῃ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις, ἄνευ πιστοποιητικῶν τής ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται Ἱερᾶς Μονῆς, προσεπικυρωμένον καὶ ὑπὸ τής Ἱερᾶς Ἐπιστασίας τής Ἱερᾶς Κοινότητος ἢ, παραβαίνοντα τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ἢ τὸν χρόνον, νὰ ἀπελαύνωσιν ἀστυνομικῶς.

[Ἀναφέρεται ἐν τῇ Συνοδικῇ Ἐγκυκλίῳ ὑπ' ἀριθμ. 2091/25-7-1929, πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας τής Ἐκκλησίας τής Ἑλλάδος, ἵνα ἔχωσι τοῦτο ὑπ' ὄψει ἐν ταῖς σχετικαῖς αὐτῶν ἐνεργείαις περὶ τῶν ἀτάκτως περιφερομένων Ἱαγορειτῶν]. Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Α', Ἀθήναι 1955, σ. 530-531.

230. Ἱερὰ Κοινότης Ἀγίου Ὁρους, 286/3-11-1933. Πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχη Φώτιον τὸν Β' καὶ τὴν 'Ι. Σύνοδον.

Ἀπάντησις εἰς τὸ γράμμα τής 16-10-1933 περὶ τῶν ἐκτὸς τοῦ Ἀγίου Ὁρους διαμενόντων Ἱαγορειτῶν εἶναι «πάνυ δύσκολον καὶ μὴ καρποφόρον ἢ ὑποβολὴ καταλόγου πάντων τῶν ἐξω εὑρισκομένων Ἱαγορειτῶν». Ἡ 'Ι. Σύνοδος τής Ἐκκλησίας τής Ἑλλάδος κοινοποιεῖ τὸ ἔγγραφο τής 'Ι. Κοινότητος εἰς τοὺς Ἱεράρχας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 384/1-3-1934 ἔγγραφου τής.

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Β', Ἀθήναι 1956, σ. 8-10.

Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 18 (1934) 121-124.

231. 24-8-1946. Ἐκτακτος Διπλῆ Ἱερὰ Σύναξις. Ὑπόμνημα πρὸς τὸν κ. Βασιλικόν, Ὑπουργὸν καὶ Διοικητὴν Ἀνατολικῆς Μακεδονίας.

Ὑποχρεώσεις Ἑλληνικοῦ Δημοσίου πρὸς Ἁγιον Ὅρος. Ἐπιβεβλημένη ἀναθεώρησις Καταστατικοῦ Χάρτου.

Ἰεζεκιήλ, Ἔργα καὶ Ἡμέραι, τ. Δ', Βόλος 1951, σ. 46-53.

III. Ἐκκλησία Ἑλλάδος

232. Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας, 2370/28-11-1939.

«Κατὰ τὰς ἰσχυούσας περὶ στρατολογίας διατάξεις, οἱ Μοναχοὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐξαιροῦνται τῆς ὑποχρέωσης πρὸς ἔκτισιν τῆς στρατιωτικῆς αὐτῶν θητείας, ἀφ' ὅσον διαμένουσιν ἐν τῷ Ἁθῶ, ἀπόλλυσιν ὅμως τὸ εὐεργέτημα τοῦτο ἐξερχόμενοι αὐτοῦ, ὅπως διαβιάσωσιν ἐν ἄλλαις τοῦ Θεοφοροῦητου Κράτους ἡμῶν Ἐπαρχίαις ...Ὅχι ἅπαξ... τοιοῦτοι Μοναχοὶ, ἐξελθόντες τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἐχειροτονήθησαν εἰς διακόνους ἢ πρεσβυτέρους, συλληφθέντες δ' ἀκολούθως ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν Ἀρχῶν, ὑπεχρεώθησαν κατὰ τὰς ἀσστηράς διατάξεις τοῦ Νόμου εἰς ἔκτισιν τῆς στρατιωτικῆς αὐτῶν θητείας. Ἡ Ἱ. Σύνοδος παρακαλεῖ τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας, ἵνα τοῦ λοιποῦ μὴ προβαίνωσιν εἰς χειροτονίαν Ἀγιορειτῶν Μοναχῶν, ἐὰν μὴ οὗτοι ἔχωσιν ἐκτίσει τὴν στρατιωτικὴν αὐτῶν ὑποχρέωσιν».

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Β', Ἀθῆναι 1956, σ. 246.

233. Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας, 3156/7-12-1939.

«Πολλοὶ Ἀγιορεῖται κληρικοὶ καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι περιφέρονται ἀντικανονικῶς ἀνά τὰς διαφόρους Ἱεράς Μητροπόλεις τοῦ Κράτους, μῆτε κανονικὴν ἄδειαν ἐκ τοῦ Ἀγιωνύμου Ὁρους, μῆτε τὴν σχετικὴν γνῶμην καὶ συγκατάθεσιν τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου διαμένουσιν, ἔχοντες, καὶ τοὺς λεγομένους παλαιοημερολογίτας ἐξυπηρετοῦντες. Ἡ Ἱ. Σύνοδος προτρέπεται τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας ἵνα ἀποστείλωσιν λεπτομερεῖς πληροφορίας, ὅσον οἶόν τε τάχιον, περὶ τῶν τοιούτων Ἀγιορειτῶν, κληρικῶν καὶ μοναχῶν, πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον».

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Β', Ἀθῆναι 1956, σ. 246-247.

234. Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας, 1698/5-11-1941.

Ὅπως μὴ γίνωνται δεκτοὶ εἰς τὰς Ἱ. Μητροπόλεις Ἀγιορεῖται κληρικοὶ καὶ μοναχοὶ «ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἐμπόλεμος κατάστασις...».

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Β', Ἀθῆναι 1956, σ. 329-330.

235. Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας, 1357/14-6-1951.

Παραπονομένης τῆς Ἱ. Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ὅτι τινὲς τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν κατακρατοῦσιν Ἀγιορεΐτας ἀδελφοῦς, ἡ Ἱ. Σύνοδος παρακαλεῖ αὐτοὺς ὅπως ἀπροφασίστως διατάξωσι τὴν ἄμεσον ἐπάνοδον τῶν Ἀγιορειτῶν εἰς τὸ Ἁγιον Ὅρος.

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Β', Ἀθῆναι 1956, σ. 595.

236. Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας, 1005/20-5-1955.

Περὶ ὄρων πρὸς χειροτονίαν Ἀγιορείτων Μοναχῶν. Ἡ Ἱ. Σύνοδος διατάσσει ὅπως τοῦ λοιποῦ, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δέχονται πρὸς χειροτονίαν Ἀγιορείτας Μοναχοὺς ἢ ἐγγράφως αὐτοὺς εἰς Ἱ. Μονὰς τῶν Ἐπαρχιῶν αὐτῶν, ἀν μὴ ἄγασι τὴν ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καθοριζομένην ἡλικίαν, καὶ δὴ ἂν μὴ ὦσιν οὗτοι ἐφοδιασμένοι δι' ἀπολυτηρίου τοῦ στρατοῦ ἢ ἄλλου στρατιωτικοῦ ἐγγράφου, ἐξ οὗ νὰ ἐμφαίνεται ἡ στρατιωτικὴ αὐτῶν ἀποδέσμευσις.

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Β', Ἀθήναι, 1956, σ. 783.

237. Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας, 1417/4-7-1956.

Περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν ἀφορώντων εἰς τὰς Ἱ. Μονὰς... Γ'. Ἡ Ἱ. Σύνοδος παρακαλεῖ τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας ἵνα πάντα Ἀγιορείτην ἐξαποστείλωσιν εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν τῆς μετανοίας του, τοὺς δὲ τυχόν δυστροποῦντας ἀπελάσῃσι τῶν Ἐπαρχιῶν αὐτῶν διὰ τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς.

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Β', Ἀθήναι 1956, σ. 861-862.

IV. Ἀρχαὶ Ἑλληνικοῦ Κράτους

α) Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν

238. Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 50965/ΕΚ/18/2-11-1950.

Περὶ ἐπανόδου εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος τῶν ἐν ταῖς Ἱεραῖς Μητροπόλεσι διαμενόντων Ἀγιορείτων. Ἡ Ἱ. Σύνοδος κοινοποιεῖ τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφο τοῖς Σεβ. Ἱεράρχαις διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 606/30-11-1950 ἐγγράφου τῆς.

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Β', Ἀθήναι 1956, σ. 560-561.

239. Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 72899/ΕΚ/18β/5-3-1955.

Περὶ διατυπώσεων πρὸς μετάβασιν ἀλλοδαπῶν εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος. Ἡ συστατικὴ ἐπιστολὴ τῶν κατὰ τόπους Μητροπολιτῶν δὲν ὑποκαθιστᾷ τὰς ἐν τῷ ἐγγράφῳ ἀριθμοῦμένας ἀδείας, ἅς δέον νὰ αἰτῶνται οἱ ἀλλοδαποὶ παρὰ τῶν ἀρμοδίων Ἀρχῶν. Ἡ Ἱ. Σύνοδος κοινοποιεῖ τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφο τοῖς Σεβ. Ἱεράρχαις διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 646/23-3-1955 ἐγγράφου τῆς.

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Β', Ἀθήναι 1956, σ. 771-772.

240. Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν πρὸς ἀπάσας τὰς Πρεσβευτικὰς καὶ ἐμμίσθους Προξενικὰς Ἀρχάς, 8835/ΕΚ/18β/1955.

Διατυπώσεις πρὸς μετάβασιν ἀλλοδαπῶν εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος. Α) Ἀλλοδαποὶ ἰδιῶται, Β) Ἀλλοδαποὶ κληρικοί.

Γ. Ἀλεξάνδρου Λαυριάτου, Ὁδηγὸς Ἀγίου Ὁρους-Ἀθῶ, σ. 53.

Κ. Παναγιώτου, Τὸ Ἄξιον Ἑστί, σ. 267.

241. Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν, Διευθύνσις Ἐκκλησιῶν, πρὸς τὴν Διοίκησιν Ἀγίου Ὁρους, 24-1-1968.

Ἀπαγορεύει τοῦ λοιποῦ τὰς πωλήσεις τῶν ἀγιορειτικῶν κτημάτων τῶν εὑρισκομένων ἐκτός τοῦ Ἀγίου Ὁρους.

Γαβριήλ Διονυσιάτου, Νομική θέσις τῶν ἐκτὸς τοῦ Α.Ο. ἀγροτικῶν κτημάτων..., σ. 893.

β) Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν

242. Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, Δ/σις Χωροφυλακῆς καὶ Δημοσίας Ἀσφαλείας, πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας, 86/11/5-2-1929.

«Περὶ τελέσεως ἱεροτελεστιῶν ὑπὸ τῶν Παλαιομερολογητῶν». Κοινοποιεῖ τὴν πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ὑπ' ἀριθμ. 192/1/1929 διαταγὴν τοῦ Ὁ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 210/152/21-1-1929 ἐγγράφου τοῦ διετύπωσε ὄρισμένα παράπονα κατὰ τῶν ἑκατασταχοῦ Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν, σχετικῶς πρὸς τοὺς παρανόμως περιφερομένους ἱερεῖς, μοναχοὺς, ἰδίᾳ Ἀγιορείτας, ἐξερχομένους τῶν περιοχῶν ἐν αἷς, κατὰ τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς Κανόνας καὶ Διατάξεις, ἐτάχθησαν νὰ ἱερουργῶσιν ἢ νὰ μονάσωσιν. «Δι' ἐγκυκλίου πρὸς ἀπάσας τὰς ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς δέον νὰ διατάξωσιν αὐτὰς νὰ ἐκτελῶσιν ἀμελητὶ τὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου αἰτήσεις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἀρχῶν». Ἡ Ἱ. Σύνοδος κοινοποιεῖ τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον τοῖς Σεβ. Ἱεράρχαις διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 837/18-2-1929 ἐγγράφου τῆς.

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Α', Ἀθήναι 1955, σ. 517-518.

243. Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, Διεύθυνσις Χωροφυλακῆς, πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς, 86/70/26-6-1929.

Ληπτέα μέτρα κατὰ τῶν ἐξ Ἁγίου Ὁρους Παλαιομερολογητῶν Μοναχῶν. Περισυλλογὴ καὶ ἀπέλασις εἰς Ἁγιον Ὅρος τῶν παρανόμως ἐκτὸς αὐτοῦ περιφερομένων Ἀγιορειτῶν Μοναχῶν.

Κοινοποιεῖ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 6617/18-6-1929 ἐμπιστευτικὸν ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργεῖου Ἐξωτερικῶν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν καὶ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 211/21-5-1929 ἔγγραφον τῆς Ἱ. Κοινότητος Ἁγίου Ὁρους πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν. Παρακαλεῖται τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ὡπως, δι' ἐπειγούσης ἐγκυκλίου διαταγῆς πρὸς τὰς Ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς, παραγγείλῃ τὴν αὐστηρὰν καὶ ταχεῖαν συμμόρφωσίν των πρὸς κοινοποιούμενα ἔγγραφα καὶ τὴν ἀπέλασιν εἰς Ἁγιον Ὅρος παντὸς Ἀγιορείτου Μοναχοῦ, ὅστις μὴ ἐφωδιασμένος διὰ τῆς νομίμου ἀδείας, διαμένει ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ἡ Ἱ. Σύνοδος κοινοποιεῖ τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον τοῖς Σεβ. Ἱεράρχαις διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2091/25-6-1929 ἐγγράφου τῆς.

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Α', Ἀθήναι 1955, σ. 530-532.

γ) Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων

244. Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν, 58898/31-10-1932.

Πολλοὶ Μοναχοὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἐξερχόμενοι ἄνευ κανονικῆς ἀδείας τῆς Ἱερᾶς αὐτῶν Μονῆς ἢ τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως, περιφέρονται εἰς Μητροπολιτικὰς περιφέρειας τῆς Ἐπικρατείας ἄνευ τῆς κανονικῆς ἀδείας τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως μετακαλούμενοι ὑπὸ τῶν Παλαιομερολογητῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τῶν, ἱεροπράττουσι, ἄνευ ὡσαύτως τῆς ἀδείας τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως. Κατ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (30-10-1932) παρακαλεῖται

τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν ὅπως ἀπαγορεύεται ἀυστηρῶς ἡ ἐξοδος τῶν Ἁγιορειτῶν «ἀν μὴ πρότερον κατατίθεται εἰς τὴν Διοίκησιν τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἔγγραφος πρὸς τοῦτο ἄδεια τῆς οἰκείας Ἱ. Μονῆς ἢ τῆς Ἱ. Συνάξεως καὶ Ἀρχιερέως τῆς Μητροπολιτικῆς περιφερείας, εἰς ἣν μέλλει ν' ἀπουσιάσῃ ὁ αὐτῶν Ἁγιορείτης». Ὅρίζεται τὶ δέον νὰ ἀναγράφεται ἐν τῇ ὑπὸ τῆς Ἱ. Μονῆς ἢ Συνάξεως καὶ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐκδιδόμενη ἄδεια ἐξόδου καὶ ἀποδημίας. Ἐκάστη ἐξοδος δέον ν' ἀνακοινῶται ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ: 1) εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ὁρησκευμάτων, 2) εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ 3) εἰς τὸν Μητροπολίτην, τῆς δι' ἣν προορίζεται περιφερείας. Τῶν ἀντικανονικῶς περιφερομένων Ἁγιορειτῶν διετάχθη ἡ διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῶν κατὰ τόπους Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν περισυλλογὴ καὶ ὑπὸ συνοδείαν ἐπαναφορὰ εἰς τὰς Μονὰς τῆς μετανοίας τῶν.

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Α', Ἀθῆναι 1955, σ. 648.

245. Ὑπουργεῖον Ὁρησκευμάτων πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, 58900/31-10-1932.

Περὶ καταστολῆς κινήσεων Παλαιοημερολογιτῶν... «Περὶ συλλεγῶν ὑπὸ τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν πάντες οἱ ἱερομόναχοι, οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος καὶ περιφερόμενοι ἄνευ κανονικῆς ἀδείας ἀνά τὰς Μητροπολιτικὰς ἐπαρχίας, σταλῶσι δὲ ὑπὸ συνοδείαν εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος καὶ παραδοθῶσι διὰ πρωτοκόλλου εἰς τὰς Μονὰς τῆς Μετανοίας τῶν».

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Α', Ἀθῆναι 1955, σ. 645-646.

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ

Α'. Μελέται

246. Ἁγιορειτικὰ Αἰτήματα. Θεσσαλονίκη 1915.

[Σ. 2: «Πρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελέα τῶν Πρωτοδικῶν ἵνα εὐμενῶς λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ προσωρινὰ αἰτήματα καὶ ἐπιφέρῃ θεραπείαν τινὰ συμφώνως πρὸς τὴν ἀνωτέραν θρησκευτικὴν καὶ ἔθνικὴν ἀνίληψιν αὐτοῦ, ἐνεργῶν καὶ παρὰ τῆ σεβαστῆ Κυβερνήσει τὰ δέοντα». Σ. 16: «Κατ' ἐντολὴν τῆς ἹΚ ὁ γενικός Ἐπίτροπος τοῦ Ἁγίου Ὁρους-Ἀθῶ ἐν Θεσσαλονικῇ Κοσμάς Ἀγιοπαυλίτης. Ἐν Θεσσαλονικῇ 1915, Ἰουλίου 12»].

247. Ἰωαννίδης, Α. Α., Τὸ κανονικὸν καὶ νομικὸν καθεστῶς τῆς Ἀθωνιάδος πολιτείας. «Idées» τχ. 17 (juillet 1969) 18-20, τχ. 18 (août 1969) 11-14.

248. Πετρακᾶκος, Δ. Α., Ἅγιον Ὅρος (Ἀθῶς). «Λεξικὸν Νομικῆς, Διοικήσεως καὶ Ἀστυνομίας» 1 (Ἀθῆναι 1930-1931) 74-79.

249. Τὸ Μετοχιακὸν Ζήτημα τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ἀθῆναι, Ὀκτώβριος 1958.

250. Vassilopoulos, Athanassios El., Archim., L'organisation et l'administration du Saint Mont Athos. «Revue de Droit Canonique» 13 (1963) 19-47.

251. Βασιλόπουλος, Ἀθανάσιος, Ἀρχιμ., Ἡ διοργάνωσις μιᾶς θεοκρατικῆς πολιτείας. Ἀθήναι 1965.

Δ'. II. Γνωμοδοτήσεις Νομομαθῶν

252. Ἀ. Βοκοτόπουλος, βουλευτῆς καὶ δικηγόρος, πρὸς τὰς ἐν Ἁγίῳ Ὁρει IM Μ. Λαύρας καὶ Ἁγίου Παύλου περὶ μνημοσύνου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἐν Α.Ο., 17/30-3-1928.

«Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει ἐὰν ὁ ἐν τῷ Α.Ο. διοικητῆς τοῦ κράτους ἔχῃ δικαίωμα νὰ παραγγέλλῃ εἰς τὴν ΙΚ τοῦ Α.Ο. ὅπως αὕτη προκαλέσῃ τὴν ὑπὸ τῶν οἰκείων Μονῶν τιμωρίαν δύο Ἱερομονάχων Σκητῶν, ἀνηκουσῶν εἰς τὰς Μονὰς Μ. Λαύρας καὶ Ἁγίου Παύλου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὗτοι δὲν μνημονεύουσι τοῦ ὀνόματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Κ.Χ.Α.Ο., τῶν Ἱερῶν Ἀποστολικῶν καὶ Συνοδικῶν Κανόνων καὶ τῶν νόμων τοῦ Κράτους, ὡς ἔπραξεν ὁ διοικητῆς οὗτος ἀποστείλας εἰς τὴν ΙΚ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 41/28 Φεβρουαρίου/12 Μαρτίου ἔ.ἔ. διαταγὴν αὐτοῦ.... Ἱεραρχικὸς λοιπὸν προιστάμενος τῶν IM δὲν εἶναι ὁ Πατριάρχης, ἀλλ' ἡ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου, μετὰ τοῦ Πατριάρχου... Ἄλλον δὲ ἐστὶν ἐκκλησιαστικὴ ὑπαγωγή καὶ ἄλλον πνευματικὴ δικαιοδοσία... Ἄλλ' ἡ μνημόνευσις αὕτη δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ διότι κατὰ τὸ γράμμα τοῦ νόμου ἐπιτρέπεται. Ἐπομένως ἡ ἀναφορὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Πατριάρχου ἐν τῇ Ἱερᾷ Μυσταγωγίᾳ, ὑπόκειται εἰς τὴν θέλησιν ἐκάστου Ἱερομονάχου τοῦ τελούντος τὴν Θεῖαν Μυσταγωγίαν. Ἡ ἐλευθερία δὲ αὕτη τῆς μνημονεύσεως ἢ μὴ ἐν ταῖς Μοναῖς τοῦ ὀνόματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, συνδέεται μετὰ τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν IM μὴ ὑποκειμένων οὔτε εἰς ἐπίσκοπον οὔτε εἰς Μητροπολίτην, οὔτε εἰς Πατριάρχην».

Φωνὴ ἐξ Ἁγίου Ὁρους ὑπὸ Ζηλωτῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων. (I. Μονὴ Ὁσίας Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου) Λυκόβρυσι Ἀττικῆς 1970, σ. 43-48.

IRÉNÉE DOENS
Chevetogne

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Κ. ΠΑΠΑΣΤΑΘΗΣ
Θεσσαλονίκη

ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΑΙ

ΑΕΚΔ	Ἄρχειον Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Κανονικοῦ Δικαίου (περιοδικόν)
ΑΚ	Ἄστικὸς Κώδιξ
Α.Ν.	Ἀναγκαστικὸς Νόμος
Α.Ο.	Ἄγιον Ὅρος
Α.Π.	Ἄρειος Πάγος
ΑΠΞ	Ἄγιος Παῦλος ὁ Ξηροποταμίτης (περιοδικόν)
ἄρθρ.	ἄρθρον
ἄρ.	ἀριθμὸς
Β.Δ.	Βασιλικὸν Διάταγμα
ΕΕΝ	Ἐφημερὶς Ἑλλήνων Νομικῶν (περιοδικόν)
Ἐπιθ. Δ.Δ.Δ.Δ.	Ἐπιθεώρησις Δημοσίου Δικαίου καὶ Διοικητικοῦ Δικαίου (περιοδικόν)
Ἐ.τ.Κ.	Ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως
Ι	Ἱερά
ΙΚ	Ἱερά Κοινότης (Ἄγιον Ὅρος)
ΙΚΜ	Ἱερά Κοινοβιακὴ Μονή
ΙΜ	Ἱερά Μονή
ΙΣΜ	Ἱερά Σεβασμία Μονή
ΙΣΜΜ	» » Μειγίστης [Λαύρας]
ΚΘ	Κώδιξ Θέμιδος
ΚΝ	Κώδιξ Νόμων (ἔκδοσις Ζαχαροπούλου)
Κ.Χ.Α.Ο.	Καταστατικὸς Χάρτης Ἄγιου Ὁρους
ΜΕΕ	Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ
Μ	Μονή
Ν.	Νόμος
Ν.Δ.	Νομοθετικὸν Διάταγμα
Ν. Δίκ.	Νέον Δίκαιον (περιοδικόν)
ΝοΒ	Νομικὸν Βῆμα (περιοδικόν)
Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ.	Νομικὸν Δελτίον τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους (περιοδικόν)
Ν.Σ.Κ.	Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους
ΟΓΑ	Ὄργανισμὸς Γεωργικῶν Ἀσφαλίσεων
Π.Δ.	Ποινικὴ Δικονομία
Πρ. Δ.	Προεδρικὸν Διάταγμα
παρ.	παράγραφος
Σ.τ.Ἐ.-Δ.Σ.Κ.	Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας - Δικαστήριον Συγκρούσεως Καθηκόντων

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ

(Οἱ ἀριθμοὶ παραπέμπουν εἰς τὰ λήμματα)

Α

- Ἄβατον 20, 43, 66, 179
 Ἀγαθόνικος Μ. 142
 Ἁγίου Ἀνδρέου Σκήτη 199
 Ἁγίου Παύλου IM 197, 252
 Ἀγρασφάλεια 108, 113, 132, 133
 Ἀδελφότης Ζηλωτῶν 32, 252
 Ἀδελφότης Ρωσικῆ Κελλιωτικῆ 41, 48, 68, 69
 Ἀθανάσιος Παντοκρατορινός 1, 2, 79
 Ἀθωνιάς Σχολῆ 125, 128, 129
 Αἰκατερινάρης Κ. 172, 173
 Ἀλεξανδρόπουλος Γ. 11
 Ἀλέξανδρος Λαυριώτης 123
 Ἀλιβιζῆτος Ἄμ. 3, 73
 Ἀλλοδαποί, Βλ. Λαῖκοί, Ἰθαγένεια
 Ἀναγνωστόπουλος Ν. 190
 Ἀντανακάκης Γ. 153
 Ἀντωνόπουλος Κ. 184
 Ἀντωνόπουλος Ν. 5, 6, 7
 Ἀξιωτιδῆς Π. 8
 Ἀπαλλοτριώσ. 89, 92, 93, 98, 135, 141, 142, 144, 145, 151, 175, 213, 214, 221 (Βλ. καὶ Μετόχια)
 Ἀποστολόπουλος Χ. 156
 Ἄρειος Πάγος 152, 153, 154, 155, 156, 186, 196
 Ἀρχαιότητες 204, 223 (Βλ. καὶ Μνημεῖα)
 Ἀρχεῖα 110, 126 (Βλ. καὶ Μνημεῖα)
 Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν 227, 228
 Αὐτοδιοίκητον Α.Ο. καὶ IM 5, 6, 8, 9, 10, 11, 21, 34, 64, 68, 71, 73, 116, 117, 118, 140, 143, 150, 164, 172, 187, 189, 190, 207
 Αὐτονομία, Βλ. Αὐτοδιοίκητον
 Ἀχινός (τσιφλίκιον) 185
- Β
- Βαμβέτσος Ἄλ. 9, 10, 109, 156, 157, 166
 Βαρδάκης Ἐμμ. 174

- Βασιλακόπουλος Χ. 195, 197
 Βασιλόπουλος Ἄθαν. 250, 251
 Βασιλόπουλος Α. 175
 Βατοπεδίου IM 24, 25, 73, 86, 120, 182, 183, 215, 216
 Βενιζέλος Ἐλ. 48
 Βερνάρ (τσιφλίκιον) 181
 Βησσαρίων Γρηγοριάτης 11, 12, 54, 94, 95, 98, 140, 142
 Βιβλία 110, 123, 126 (Βλ. καὶ Μνημεῖα)
 Βιβλιοθήκαι 110, 126 (Βλ. καὶ Μνημεῖα)
 Βοκοτόπουλος Ἄ. 252
 Βολονάκης Μ. 78
 Βούλγαροι 177, 178
 Βουτυρᾶς Ἄθθ. 172, 173

Γ

- Γαβριήλ Διονυσιάτης 13, 14, 140, 143
 Γαβριήλ Σταυρονικητιανός 17
 Γαῖα 23, 169, 170, 214, 222, 241 (βλ. καὶ Μετόχια)
 Γερμανός Ε΄, Πατριάρχης Κων/λεως, 49
 Γεροχρίστος Ἄ. 171, 172, 173, 174, 175
 Γεωργιάδης Γ. 182
 Γιάνεφ Κωνσταντίνος - Καισάριος 177
 Γιαννουλάτος Ἄ. 151
 Γιούπης Ἰ. 18, 19
 Γκέσκος Ἄ. 162, 167
 Γραμματεὺς ΑΟ 146, 205
 Γρηγορίου IM 26

Δ

- Δάρας Κ. 163
 Δάση 23, 106, 108, 124, 181, 225
 Δασκαλάκης Γ. 20
 Δασκαλάκης Εδ. 180
 Δεληγιάννης Ἰ. 222
 Δεντάκης Β. 21
 Δημητρίου Α. 162, 167

Δίγκας Δ. 216

Διεθνής θέσις Α.Ο. 7, 85

Διευθυντής Α.Ο. 103

Δικαστήριο Διοικητικόν Ὑπ. Γεωργίας
176

Δικαστήριο Ειδικόν 177, 178

Δικαστική δικαιοδοσία 6, 18, 19, 78, 84,
119, 158, 159, 172, 177, 178, 180, 194, 203

Δικηγόροι IM 172, 211, 212

Διοίξεις Α.Ο. 37, 38, 68, 83, 103, 105, 116,
117, 118, 140, 143, 147, 150, 189, 190, 202,
207, 210

Διοικητής Α.Ο. 44, 45, 47, 97, 103, 105, 116,
117, 118, 140, 146, 147, 152, 207, 208, 214,
252

Διονυσίου IM 143, 184

Δουρογιάννη-Ντάλλα Ἐ. 163, 164

Δοχειρίου IM 80

Δραχμή μεταλλική 95

E

Ἐθνικόν Ἀγιορειτικόν Δάνειον 93, 94

Ἐκκλησία Ἑλλάδος 232, 233, 234, 235, 236,
237

Ἐκτακτος Διπλῆ Ἴ. Σύναξις 40, 44, 45, 46,
47, 115, 218

Ἐλευθεριάδης Ν. 23, 175, 181, 183, 185

Ἐνοκιοστάσιον 77, 217

Ἐλαιοπαραγωγή 121

Ἐσφιγμένου IM 185

Εὐλόγιος Ἀγιοπαυλίτης 73, 79

Εὐταξίας Ἀ. 73

Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν 157

Ἐφετεῖον Θεσσαλονίκης 158, 159, 160, 161

Ἐφετεῖον Λαρίσης 154, 162

Z

Ζαμπέτας Γ. 168

Ζαχαρῆς Κ. 157

Ζαχαρόπουλος Ζ. 175

Ζηλωταί 32, 252

Ζήσης Ἀ. 30

Ζούκας Θ. 148

Ζωγράφος Δ. 31

H

Ἡλιάκης Ἴ. 33

Ἡμερολογιακόν Ζήτημα 188, 233, 236, 237,
238, 242, 243, 244, 245

Θ

Θεοδοσόπουλος Δ. 171

Θηβαῖος Χ. 34

I

Ἰβήρων IM 27

Ἰγνάτιος Βατοπεδινός 73, 75

Ἰεζεκιήλ, μητρ. Θεσσαλιώτιδος, 35, 36, 37,
38, 108, 109, 160, 169, 170, 231

Ἰερά Δισενιαύσιος Σύναξις 40, 44, 45, 46,
47, 226

Ἰερά Ἐπιστασία 1, 2, 15, 16

Ἰερά Κοινότης 12, 15, 16, 40, 117, 118

Ἰθαγένεια 62, 68, 85, 148, 191

Ἰωακείμ Ἰβηρίτης 39

Ἰωαννίδης Λ. 247

K

Κάββουρας Ἴ. 158

Καζαμπάκας Ἐμμ. 154

Καθεστῶς Α.Ο. 11, 41, 48, 52, 55, 57, 59,
60, 64, 69, 70, 71, 72, 73, 116, 117, 118,
140, 149, 189, 190, 218

Καινούργιος Κ. 166

Καيسάριος Διονουιάτης 143

Κακάρα (τσιφλικιον) 181

Καλεύρας Μ. 180

Καλλέργης Ἀ. 201

Καλογήρου Γ. 142

Καλύβας Ἀ. 164

Καλύβη 163

Καλφαγιάννης Δ. 159

Κανάκης Στ. 180

Κανονισμός 17, 24, 25, 26, 28, 29, 40, 116,
168, 226

Καραβοκυρός Μιλτ. 41

Καταστατικός Χάρτης 30, 56, 79, 90, 97,
102, 117, 231

Κατσαούνης Ἀ. 172, 173

Καυκάς Κ. 154

Κειμήλια 110, 126, 175, 223

Κελλία, Κελλιωτικόν Ζήτημα 41, 48, 56,
69, 111, 224, 225

Κελλιωτική Ρωσική Ἀδελφότης 41, 48, 68,
69

Κληρονομία Μοναχῶν 67, 154, 155, 156,
157, 162, 163, 166, 167, 193, 206, 209, 219,
220

Κοζύρης Θ. 42, 154, 155, 196, 219
 Κόλλιας Κ. 196
 Κοσμάς Ἁγιοπαυλίτης 246
 Κότσιανος Στ. 43, 179
 Κουμανταράκης Α. 187
 Κουνουγέρης Κ. 173
 Κουντούρης Β. 148, 151
 Κουρίλας Εὐλόγιος Λαυριώτης 44, 45, 46, 47, 157, 191
 Κουρουσόπουλος Ε. 200
 Κροντήρης Μ. 165
 Κτενᾶς Χριστόφ. 48, 49, 50
 Κυριάκης Ἐ. 209
 Κυριακόπουλος Ἡλ. 88, 91, 112, 122
 Κυριακὸς Ὁθ. 151
 Κωνσταντονίτου ΙΜ 28
 Κωνσταντινίδης Θ. 166
 Κωνσταντινίδης Κ. 210
 Κώνστας Γ. 51
 Κωστόπουλος Χ. 210, 211

Λ

Λαϊκοὶ 104, 192, 239, 240
 Λαμνίδης Π. 172
 Λαμπρινόπουλος Ἰ. 155
 Λαύρας Μεγίστης ΙΜ 29, 252
 Λέκκας Α. 203, 205, 206, 207, 212

Μ

Μαγγιῶρος Δ. 202, 203, 205, 208
 Μάτσης Ν. 166
 Μαυρομιχάλης Στ. 156
 Μαυρουδῆς Εὐ. 52
 Μελισσειδης Ε. 144
 Μέλλιος Ε. 199
 Μερτικόπουλος, Π. 141
 Μεταξάκης Μελέτιος, πατριάρχης, 53
 Μετόχια 12, 14, 36, 54, 75, 76, 81, 136, 249
 Μίσθωσις κτημάτων 54, 73, 161, 222
 Μνημεῖα 110, 123, 126, 175, 204, 223
 Μοναχοὶ 42, 68, 69, 164, 165, 171, 173, 174, 186, 188, 196, 199, 202, 219, 227, 228, 229, 230, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239
 Μοναχοὶ ἄλλογενεῖς 61, 68, 69, 85
 Μοναχῶν Κληρονομία, Βλ. Κληρονομία
 Μοσχόπουλος Ν. 55
 Μόσχος Ἰ. 164

Μπακάμπασης Ἁ. 73, 75, 86, 87
 Μπάκουλας Δ. 154, 155, 156
 Μπαλοῦρδος Ν. 157
 Μπουροῦ (λιμνοθάλασσα, Πόρτο-Λάγος) 86, 87, 120, 182, 183, 215, 216
 Μυλωνάκος Ν. 178
 Μπαριπάτης Δ. 194, 199, 200

Ν

Ναθαναήλ, μητρ. Μιλιτουπόλεως, 129
 Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους 148, 151, 154, 182, 184, 191, 193, 194, 195, 197, 198, 199, 200, 218

Ξ

Ξενοφῶντος ΙΜ 80, 195
 Ξηροποτάμου ΙΜ 172, 173

Ο

ΟΓΑ 200
 Οἰκονομόπουλος Ἰ. 54
 Οἰκονόμου Θ. 219, 220
 Οἰνόπνευμα 100
 Ὁρφάνι (τσιφλίκιον) 184

Π

Παλαιοημερολογηταί 188, 233, 236, 237, 238, 242, 243, 244, 245
 Παναγιωτάκος Π. 57, 58, 59, 154, 155, 156
 Παναγιώτου Ἁ. 107, 109
 Παντόπουλος Ε. 152
 Παπαδάτος Στ. 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 177
 Παπαδημητρίου Δ. 154
 Παπαδόπουλος Ἁ. 73
 Παπαηλιάκης Ἰ. 173
 Παπαθέος Β. 67
 Παπαθεοδώρου Θ. 162
 Παπαϊωάννου Κ. 155
 Παπακωνσταντίνου Ἁ. 167
 Παπαναστασίου Ἁλ. 73, 75
 Παπαναστασίου ΚΖ. 167
 Παπανδρέου Δ. 11
 Παπαστάθης Χ. 68, 69
 Παπούλιας Δ. 215, 216
 Πασσαδὸς Κ. 150
 Πατριαρχεῖον Οἰκουμενικὸν 74, 223, 224, 225, 252
 Πατρικί (τσιφλίκιον) 185

Πετρακᾶκος Δ. 70, 71, 72, 73, 90, 248
 Πλημμελειοδικεῖον Θεσσαλονίκης 179
 Πλημμελειοδικῶν Συμβούλιον Καβάλας 150
 Πολυγένης Κ. 215
 Πόρτο - Λάγο, Βλ. Μπουρού
 Πουλᾶκος Ί. 151
 Πρόσφυγες ἀγρόται 86
 Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 163, 164, 165, 166
 Πρωτοδικεῖον Βόλου 167
 Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης 168
 Πρωτοδικεῖον Σερρών 160, 169, 170
 Πρωτοδικεῖον Χαλκιδικῆς 171, 172, 173, 174, 175

Ρ

Ρακτιβάν Κ. 83, 84, 216
 Ράλλης Κ. 215, 216
 Ρουμπάνης Κ. 209
 Ρωσικὴ Κελλιωτικὴ Ἀδελφότης 41, 48, 68, 69
 Ρῶσοι 41, 48, 68, 69, 178

Σ

Σαμπάνης Ἀ. 97
 Σαρίπολος Ν.Ν. 216
 Σίμωνος Πέτρας IM 160, 169, 170, 181
 Σιφναῖος Κ. 105
 Σκήτη 153
 Σμυρνιώτης Κ. 165
 Σολιώτης Σ. 143, 145
 Σόντης Ί. 221
 Σούρας Κ. 162
 Σοφιανόπουλος Π. 195, 204, 211
 Σταμάτης Κ. 213, 214
 Στασινόπουλος Μ. 147, 148, 151
 Σταυρόπουλος Μ. 198, 204
 Στεφανίδης Ί. 73
 Στεφανόπουλος Χρ. 191
 Στρέϊτ Γ. 215
 Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας 141-145
 Συνθήκη Βερολίνου 85
 Συνθήκη Λονδίνου 41, 48
 Συνθήκη Σεβρών 85
 Σύνταγμα 5, 10, 34, 88, 91, 101, 112, 114, 122, 137, 138, 139

Συντακτικὴ Πράξις 101
 Σχολή Ἀθωνιάδος 125, 128, 129

Τ

Ταλιαδοῦρος Σ. 189
 Ταχογιάννης Ί. 175
 Τζαβάρας Α. 163
 Τράκας Ί. 73
 Τοαγκαράκης Κ. 197, 198
 Τομακίδης Ί. 77, 217
 Τσαούσης Σ. 97
 Τσάτσος Θ. 78, 115, 218

Υ

Ἰπουργεῖον Γεωργίας 87, 124, 135, 181, 183, 184, 185
 Ἰπουργεῖον Δικαιοσύνης 83, 84, 119
 Ἰπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας 95, 182
 Ἰπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἱρη-
 σκευμάτων 128, 191, 244, 245
 Ἰπουργεῖον Ἐξωτερικῶν 110, 111, 113, 121, 123, 124, 126, 132, 136, 187, 194, 206, 212, 238, 239, 240, 241
 Ἰπουργεῖον Ἐσωτερικῶν 188, 242, 243
 Ἰπουργεῖον Οἰκονομικῶν 95, 127, 129, 131, 135
 Ἰπουργεῖον Προεδρίας 134

Φ

Φέλντ Κομμανατοῦρ Θεσσαλονίκης 104
 Φλωράκης Α. 165
 Φορολογία 129, 136, 149, 195, 198, 200
 Φυργάδης Χρ. 174

Χ

Χατζηδάκης Α. 201
 Χατζηκωνσταντίνου Εἰ. 163, 164
 Χατζίδης Μ. 157, 166
 Χέλμης Δ. 109
 Χιλανδαρίου IM 4
 Χοϊδᾶς Γ. 186, 188
 Χόντζογλου Χ. 192
 Χριστοφιλόπουλος Ἀν. 82
 Χωροφυλακὴ 186, 192, 227, 242, 243

RÉSUMÉ

Irénée Doens - Charalambos K. Papastathis, *Bibliographie juridique du Mont Athos, 1912-1969*.

La présente «Bibliographie juridique du Mont Athos, 1912-1969», contient 252 rubriques se référant au statut juridique du Mont Athos depuis 1912, date à laquelle il fut incorporé à la Grèce. La première partie (Nos 1-82) contient les monographies, articles de revues et mémorandums. Suit le corpus des sources législatives (83-140) par ordre chronologique, c'est-à-dire les Constitutions, Lois, Décrets, Lois Forcées, projets de lois et décisions ministérielles. La troisième partie (141-180), contient la jurisprudence des tribunaux (Conseil d'Etat, Cour de Cassation, Cours d'Appel, Cours de première instance, etc). Puis suivent les avis officiels et les consultations des juristes (181-222) et diverses décisions, circulaires et avis des autorités politiques et ecclésiastiques (223-245) (Patriarcat Oecuménique, Autorités Monastiques du Mont Athos, Eglise de Grèce, Ministère des Affaires Etrangères, Ministère de l'Intérieur, Ministère de l'Instruction publique et des Cultes). Pour la plupart des rubriques il y a un court résumé. La bibliographie se termine par un supplément, indispensable à de pareils travaux, à la 1ère et 4ème parties (246-252), et un index.